

จินตนาการจากเซลฟี่ (Selfie) การถ่ายภาพตัวเองสะท้อนปมภายใน

IMAGINE SELFIE-PORTRAIT PHOTO REFLECTING THE INFERIORITY
COMPLEX

โดย

นางสาวพัชรินทร์ อนวัชประยูร

หอสมุดกลาง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Barcode.....

เลขเรียกหนังสือ.....

.....

.....

หนังสืออ้างอิง ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

ประจำปีงบประมาณ 2560

ลิขสิทธิ์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

จินตนาการจากเซลฟี่ (Selfie) การถ่ายภาพตัวเองสะท้อนปมภายใน

โดย
นางสาวพัชรินทร์ อนวัชประยูร

ประจำปีงบประมาณ 2560

ลิขสิทธิ์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

IMAGINE SELFIE-PORTRAIT PHOTO REFLECTING THE INFERIORITY
COMPLEX

PATCHARIN ANAWATPRAYOON

YEAR 2017

COPYRIGHT OF BUNDITPATANASILPA
INSTITUTE MINISTRY OF CULTURE

ชื่องานวิจัย จินตนาการจากเซลฟี (Selfie) การถ่ายภาพตัวเองสะท้อนปมภายใน
ชื่อวิจัย นางสาวพัชรินทร์ อนวัชประยูร
คำสำคัญ Selfie, ปมภายใน
ปีงบประมาณ 2560

งานสร้างสรรค์ชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในโครงการ “จินตนาการจากเซลฟี (Selfie) การถ่ายภาพตัวเองสะท้อนปมภายใน” ผู้สร้างสรรค์เฝ้ามุมมองจากการถ่ายภาพตัวเองแบบเซลฟีที่สะท้อนปมภายในมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะเทคนิค ผสมระหว่างภาพถ่ายและภาพเขียนจิตรกรรม ที่แสดงถึงพฤติกรรมของคนในสังคมขณะนี้ การอยู่ในโลกส่วนตัว การหลงตัวเอง การอหังการตัวเอง การเสพติดเซลฟีที่ต้องการให้ผู้คนสนใจนิยมชมชอบตัวผู้ถ่ายภาพตัวเอง รู้สึกมีความสุข แต่คนที่ถ่ายรูปเซลฟีบ่อย ๆ มีแนวโน้มที่จะถูกคนรังเกียจ และแสดงออกว่าตัวเองมีปมด้อยในใจ ผู้สร้างสรรค์เขียนภาพตัวเองแบบเซลฟี สร้างเรื่องราวส่วนตัวและมีความสะท้อนที่เห็นถึงปัญหาของตัวเอง การอยู่ในโลกส่วนตัวนั้นได้สร้างตัวเองแบบสวยงามและจอมปลอม แต่ในความเป็นจริงไม่ได้สวยงาม ภาพถ่ายและภาพเขียนเป็นเสมือนความจริงกับความลวง ความลวงที่ทับซ้อน เป็นภาพปมภายใน

TITLE IMAGINE SELFIE-PORTRAIT PHOTO REFLECTING THE INFERIORITY
COMPLEX
RESFARCHER PATCHARIN ANAWATPRAYOON
WORDS SELFIE, THE INFERIORITY COMPLEX
YEAR 2017

The objectives of this art creation are to create works of art project “Imagine selfie-portrait photo reflecting the inferiority complex.” The creator took the view from selfie photo reflecting the inferiority complex to create art work which mixed between photo & painting picture technic. It reflects the behavior of people in society now. Being in a private world, narcissism, self-reflection. Addictive self-interest that people like to see the self-image, feel happy but people who take the pictures of cellulite tend to be disgusted and express themselves inferiority in mind. The Creator has painted selfie-portrait, created a personal story and show the reflection of our problems. Being in a private world has created itself beautiful but fake, and in fact not beautiful. Photos and paintings are show the illusion of reality. The overlapping of fake is the inferiority complex.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความเอื้อเฟื้อและเมตตากรุณาจากศิลปินผู้ทรงคุณวุฒิ ทางด้านศิลปะ ที่ปรึกษาโครงการ ศาสตราจารย์วิโชค มุกตามณี และอาจารย์กรรมการท่านอื่นๆ ที่มีส่วนร่วมในการวิจัยของผู้สร้างสรรค์

ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย ที่ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาในการทำวิจัยและสร้างสรรค์

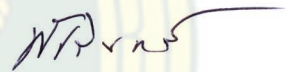
ขอขอบพระคุณ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่ให้ทุนการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยในครั้งนี้ ความเมตตาของบุคคลที่กล่าวถึงข้างต้นนี้ ผู้สร้างสรรค์จะระลึกถึงอยู่ทุกลมหายใจ ความดีงามที่บังเกิดขึ้น ขอให้ส่งผลกับท่านทั้งหลายนี้ด้วยความรักและเคารพอย่างสูง และท้ายที่สุด ขอขอบคุณความรักจากครอบครัว ลูกสาวที่อยู่เคียงข้างเสมอ และสัตว์เลี้ยงที่ซื่อสัตย์ที่อยู่ต้อนรับยามกลับบ้าน

คำนำ

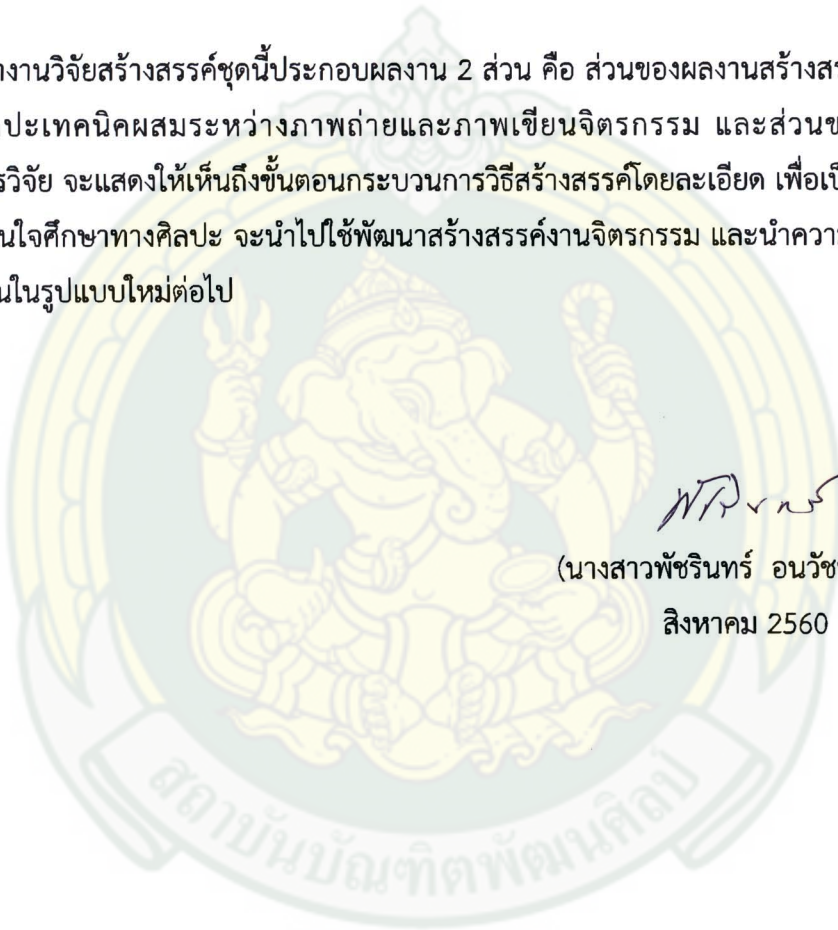
โครงการงานสร้างสรรค์ชุดนี้ ได้รับแรงบันดาลใจจากการถ่ายภาพตัวเองแบบเซลฟี่ โดย
สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ชื่อ “จินตนาการจากเซลฟี่ (Selfie) การถ่ายภาพตัวเองสะท้อนปม
ภายใน”

การทำงานวิจัยสร้างสรรค์ชุดนี้ประกอบผลงาน 2 ส่วน คือ ส่วนของผลงานสร้างสรรค์นำเสนอ
เป็นงานศิลปะเทคนิคผสมระหว่างภาพถ่ายและภาพเขียนจิตรกรรม และส่วนของเอกสาร
ประกอบการวิจัย จะแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนกระบวนการวิธีสร้างสรรค์โดยละเอียด เพื่อเป็นประโยชน์
สำหรับผู้สนใจศึกษาทางศิลปะ จะนำไปใช้พัฒนาสร้างสรรค์งานจิตรกรรม และนำความรู้ไปพัฒนา
ให้เกิดผลงานในรูปแบบใหม่ต่อไป

(นางสาวพัชรินทร์ อนวัชประยูร)

สิงหาคม 2560

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
คำนำ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่น่าสนใจ.....	2
1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	3
1.3 สมมติฐานของการสร้างสรรค์.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.5 ขั้นตอนของการศึกษา.....	4
1.6 วิธีการศึกษา.....	4
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 วิธีการศึกษา	6

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.1 ระเบียบวิธีวิจัย	6
2.2 ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ.....	7
2.3 แรงบันดาลใจจากอิทธิพลที่ได้รับ.....	7
3 ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	25
3.1 วิธีการในการสร้างสรรค์	25
3.2 การหาข้อมูล	25
3.3 ทัศนธาตุหลักในองค์ประกอบศิลป์.....	25
4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	27
5 สรุปผลการสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ.....	45
บรรณานุกรม	46
ประวัติผู้วิจัย	47

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 “Portrait of a man in Turban (1433)”	10
2 “Self-Portrait at 28, 1500”	11
3 “Self-Portrait with Beret and Turned-Up Collar (1659)”	12
4 “Self-Portrait 1889”	12
5 “Frida Kahlo Self-Portrait with Monkey 1938”	13
6 “Selfie” Before smart phones	14
7 “ตัวอย่าง The self-portrait”	14
8 ราฟาเอล The Judgment of Paris ค.ศ. 1525 – 1530	15
9 เอ็ดวาร์ มาเน็ต Manet, Luncheon on The Grass ค.ศ. 1863.....	15
10 PAUL WUNDERLICH ค.ศ. 1977	16
11 Zarathustra , Fatcat Art	16
12 Zarathustra , Fatcat Art	17
13 Zarathustra , Fatcat Art	17
14 Zarathustra , Fatcat Art	18
15 Zarathustra , Fatcat Art	18
16 Zarathustra , Fatcat Art	19
17 Zarathustra , Fatcat Art	19
18 Zarathustra , Fatcat Art	20
19 Zarathustra , Fatcat Art	20
20 Zarathustra , Fatcat Art	21

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
21 Zarathustra , Fatcat Art	21
22 Zarathustra , Fatcat Art	22
23 เฟอร์นันโด โบเทโร ศิลปินร่วมสมัยชาวโคลัมเบีย Fernando Botero, Mona Lisa (La Gioconda)	22
24 ศิลปินชาวญี่ปุ่น ยาซุมาสะ โมริมูระ Yasumasa Morimura (Self Portrait).....	23
25 ศิลปินชาวญี่ปุ่น ยาซุมาสะ โมริมูระ Yasumasa Morimura (Self Portrait).....	23
26 ศิลปินชาวญี่ปุ่น ยาซุมาสะ โมริมูระ Yasumasa Morimura (Self Portrait).....	24
27 ภาพผลงานชิ้นที่ 1	28
28 ภาพผลงานชิ้นที่ 2	29
29 “Self-Portrait with Monkey 1938”	30
30 ภาพผลงานชิ้นที่ 3	31
31 “Self Portrait with Loose Hair 1947”	32
32 ภาพผลงานชิ้นที่ 4	33
33 “Self Portrait, Dedicate to Dr.Eloesser, 1940”	34
34 ภาพผลงานชิ้นที่ 5	35
35 “Mirror”	36
36 ภาพผลงานชิ้นที่ 6	37
37 ภาพผลงานชิ้นที่ 7	38
38 ภาพผลงานชิ้นที่ 8	39
39 ภาพผลงานชิ้นที่ 9	40

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
40 ภาพผลงานชิ้นที่ 10	41
41 ภาพผลงานชิ้นที่ 11	42
42 ภาพผลงานชิ้นที่ 12	43
43 ภาพผลงานชิ้นที่ 13	44

บทที่ 1

บทนำ

เซลฟี (Selfie) คืออะไร

เซลฟี¹ (Selfie) เป็นการถ่ายภาพตัวเองแบบหนึ่ง เป็นคำนิยมซึ่งหมายถึงการถ่ายรูปตัวเองด้วยกล้องดิจิทัล หรือกล้องโทรศัพท์มือถือ อาจถ่ายด้วยมือหรือใช้ไม้เซลฟี แล้วเผยแพร่ลงบนบริการเครือข่ายสังคม เช่น เฟสบุ๊ก อินสตาแกรม และทวิตเตอร์ ภาพถ่ายเซลฟีมักดูดีเกินจริง และดูไม่เป็นทางการ ภาพถ่ายเซลฟีมักถ่ายจากการถือกล้องแล้วยืนแขนไปจนสุด หรือยืนไปทางกระจกมากกว่าการใช้อุปกรณ์เซลฟีไหมเมอร์ บางทีอาจมีการใช้ไม้เซลฟีเพื่อมุมมอง

S.E.L.F.I.E. ย่อมาจาก Self-Enhancing Live Feed Image Engine. Oxford Dictionaries จัดให้เซลฟี (Selfie) เป็นคำศัพท์แห่งปี 2013 (Word of the year 2013) หมายถึงการที่บุคคลหนึ่งถ่ายภาพตัวเองเพื่อนำไปเผยแพร่สู่สาธารณชนผ่านเว็บไซต์ Flickr ปี 2554 ตั้งแต่ ม.ค. – ต.ค. มียอดใช้ทั่วโลก เพิ่มขึ้นถึง 17,000% ผลสำรวจจาก Opinium บริษัทออนไลน์รีเสิร์ชจากลอนดอน ระบุว่าผู้ตอบแบบสอบถาม 51% เคยถ่ายเซลฟี ซึ่งเมื่อนำมาคำนวณแล้วในแต่ละเดือนมีผู้ถ่ายภาพเซลฟีมากถึง 35 ล้านภาพ ภาพเซลฟีประมาณ 48% จะแชร์ลงบนเฟสบุ๊ก มีเพียง 13% ที่ถ่ายแล้วส่งให้คนรู้จักชมภาพผ่านวอซแอป (Whatsapp) อีก 9% ถ่ายลงทวิตเตอร์ (Twitter) และ 8% ถ่ายลงอินสตาแกรม (Instagram) ข้อมูลจากสำนักพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) สำรวจการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในปี 2554 พบว่า ทั่วโลกมีผู้ใช้งาน เฟสบุ๊กกว่า 1 พันล้านคนต่อเดือน ใช้งานอินสตาแกรมมากกว่า 1 ร้อยล้านคนต่อเดือน ส่วนในประเทศไทยพบว่ามีประชาชน ใช้เฟสบุ๊กถึง 19 ล้านคน ใช้อินสตาแกรมถึง 8 แสนคนต่อวัน และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉลี่ยแล้วเพิ่มขึ้นเดือนละ 10 ล้านคน

เซลฟียิ่งสนุกมากขึ้น เมื่อมีแอป (App) ต่าง ๆ ออกมาช่วยให้เราสามารถจัดแต่งรูปภาพให้เป็นอย่างที่ต้องการได้ก่อนที่จะแชร์ภาพเหล่านั้นออกไป อย่างเช่นแอปยอดนิยมบางแอปที่สามารถลบร็อยต่าง ๆ บนใบหน้าและทำให้ใบหน้าสวยใสได้ขนาดที่เจ้าตัวยังตะลึงว่านี่เป็นตัวฉันจริงหรือไม่ นอกจากภาพสะท้อนของตัวเองแล้ว เซลฟียังสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์หรือวิถีชีวิต ตลอดจนวิถีคิดที่เจ้าของภาพต้องการแสดงออกให้คนทั่วไปได้รับรู้ด้วยในเชิงการสื่อสาร เซลฟีเป็นเสมือนการเล่าเรื่องตนเองผ่านภาพที่เราประกอบสร้างขึ้น เราต้องการให้ตัวเราเป็นอย่างไร เราก็ประกอบสร้างภาพอย่างนั้นออกมา แต่ก็แปลกที่คำตอบว่าเราเป็นอย่างไรไม่ได้ขึ้นอยู่กับสายตาที่เรามองภาพเซลฟีของเราเอง แต่ขึ้นอยู่กับว่าคนอื่นเข้ามากดไลค์ภาพเรามากน้อยแค่ไหน เซลฟีจึงเป็นเหมือนกระจกที่เราใช้ส่องตัวเอง จำนวนไลค์และเมนต์ที่ได้มาเป็นเสมือนภาพสะท้อนของตนเองในสายตาของคนอื่น เราสร้างตัวตนของเราขึ้นมาจากมุมมองของคนอื่นที่มองมายังตัวเราในยุคดิจิทัลนี้

¹วิกิพีเดีย, เซลฟี, เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2560, เข้าได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/เซลฟี>

เซลฟี่กลายเป็นกระแสวิเศษในยุคดิจิทัล เป็นตัวตนในโลกดิจิทัลที่เกิดจากจินตนาการเพื่อปลดปล่อยตัวเองจากโลกแห่งความเป็นจริง เป็นโลกสมมติ ซ้อนสมมติ

โรคเสพติดเซลฟี่ เซลฟี่จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล การลงรูปเพราะอยากได้การตอบรับจากสังคมและการได้ยอดกดไลค์ ถือว่าเป็นรางวัล ซึ่งเป็นหลักปกติของมนุษย์ทั่วไป ถ้าอะไรที่ทำแล้วได้รางวัลก็จะทำซ้ำ แต่ว่ารางวัลของแต่ละบุคคลมีผลกระทบต่อความรู้สึกไม่เท่ากัน บางคนลงรูปไปแล้วได้แค่สองไลค์เขาก็มีความแล้วเพราะถือว่าพอแล้ว แต่บางคนต้องให้มียอดคนกดไลค์มาก ๆ พอมากแล้วยิ่งติดเพราะถือว่าเป็นรางวัล ในทางตรงกันข้ามหากได้รับการตอบรับน้อยไม่เป็นอย่างที่คาดหวังไว้ ทำใหม่แล้วยังไม่ได้รับการตอบรับ จะส่งผลต่อความคิดของตัวเอง บุคคลนั้นสูญเสียความมั่นใจและส่งผลกระทบต่อทัศนคติด้านลบของตัวเองได้ เช่น ไม่ชอบตัวเอง ไม่พอใจรูปลักษณ์ตัวเอง แต่หากบุคคลนั้นสามารถรักษาความสัมพันธ์กับคนรอบข้างให้เป็นปกติได้ เซลฟี่ก็ไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต เซลฟี่สามารถกระตุ้นความมั่นใจ ความภูมิใจในตัวเองได้ หากถ่ายรูปตัวเองเผยแพร่บนโลกออนไลน์เป็นบางโอกาสถือเป็นสัญญาณหนึ่งบอกถึงการขาดความมั่นใจในตัวเอง

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่น่าสนใจมาสร้างสรรค์

การถ่ายภาพตนเองแบบเซลฟี่ (Selfie) เป็นพฤติกรรมการถ่ายรูปตัวเองด้วยกล้องมือถือด้านหน้า และมักเลือกรูปภาพตนเองที่คิดว่าสวยงามที่สุด เป็นกระแสนิยมในสังคมปัจจุบัน ส่วนเหตุผลที่ว่าทำไมการถ่ายรูปตนเองแบบเซลฟี่บ่อย ๆ จึงสะท้อนว่าคน ๆ นั้นมีปมด้อย มีภาวะการหลงตนเองในโลกมายาแห่งจินตนาการ การต้องการคนกดไลค์ (Like) เมื่อโพสต์ (Post) รูปตัวเองในสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ก อิน스타그램 ไลน์ เป็นต้น การที่เรานิยมถ่ายภาพตัวเองมากแค่ไหน ก็เป็นเหตุผลหนึ่งว่า เราต้องการพื้นที่ส่วนตัวที่บอกว่าตัวเองคือใคร และมันสะท้อนความหวั่นไหวในจิตใจลึก ๆ ว่าคนอื่นในสังคมคิดอย่างไรกับเรา เกิดผลกระทบต่อบริบททางสังคมใหม่ในปัจจุบัน การสร้างภาพที่โกหกตนเอง หลงตัวเอง เกิดผลลัพธ์ที่ซ่อนเร้นในมิติที่ซับซ้อนในจิตใจ เป็นปมภายใน บางกลุ่มที่นิยมเซลฟี่มาก บางคนได้รับการวินิจฉัยทางการแพทย์เป็นโรคเสพติดเซลฟี่ โดยมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล การลงรูปตนเองเผยแพร่ ต้องการคนยอมรับมากขึ้นเรื่อย ๆ จนเกิดอาการหลงตัวเอง

ผู้สร้างสรรค์เฝ้ามุมมองจากการถ่ายภาพตัวเองแบบเซลฟี่ ที่สะท้อนปมภายในมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะเทคนิคผสมระหว่างภาพถ่ายและภาพเขียนจิตรกรรม ที่แสดงถึงพฤติกรรมของคนในสังคมขณะนี้ การแชร์ภาพตัวเองในโลกโซเชียล การอยู่ในโลกส่วนตัว การหลงตัวเอง การอวดรูปตัวเอง การเสพติดเซลฟี่ต้องการให้ผู้คนสนใจนิยมชมชอบตัวผู้ถ่ายภาพตัวเอง รู้สึกมีความสุข แต่คนที่ถ่ายรูปเซลฟี่บ่อย ๆ มีแนวโน้มที่จะถูกคนรังเกียจและแสดงออกว่าตัวเองมีปมด้อยในใจ ผู้สร้างสรรค์เขียนภาพตัวเองแบบเซลฟี่ สะท้อนตัวเองแล้วเซลฟี่ยังสะท้อนถึงอัตลักษณ์หรือวิถีชีวิตตลอดจนวิถีคิดที่เจ้าของภาพต้องการแสดงออกให้คนทั่วไปรับรู้ด้วยในเชิงการสื่อสาร เซลฟี่เป็นเสมือนการเล่าเรื่องตนเองผ่านภาพที่เราประกอบสร้างขึ้น เราต้องการให้ตัวเองเป็นอย่างไร เราก็ประกอบสร้างภาพอย่างนั้นออกมา ผู้สร้างสรรค์สร้างเรื่องราวส่วนตัวและมีภาพสะท้อนให้เห็นปัญหาของตัวเอง การอยู่ในโลกส่วนตัวนั้นได้สร้างตัวเองแบบสวยงามและจอมปลอม แต่ในความเป็นจริงไม่ได้สวยงาม ภาพถ่ายและภาพเขียนเป็นเสมือนความจริงกับความหลง ความหลงที่ทับซ้อน เป็นภาพปมภายใน

1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1.2.1 เพื่อศึกษาแนวความคิดที่ได้จากการถ่ายภาพเซลฟีในสภาพสังคมปัจจุบัน การนำเสนอตัวตนแบบเซลฟีในสื่อสังคมออนไลน์

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคผสมระหว่างภาพถ่ายกับงานจิตรกรรม ในรูปแบบเหนือจริงที่สะท้อนความเป็นจริงในสังคม ให้เกิดความรู้สึกถึงปัญหาที่ซ่อนเร้นในจิตใจ

1.2.3 เพื่อศึกษากระบวนการทางรูปแบบรวมทั้งแนวความคิดพัฒนาเทคนิควิธีการและแนวทางการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในโครงการจินตนาการจากเซลฟี (Selfie) การถ่ายภาพตัวเองสะท้อนปมภายใน ต้องการแสดงถึงภาวะสังคมขณะนี้ การหมกมุ่นอยู่กับตัวเองมาก การหลงตัวเองของผู้คนที่นิยมอัปรูปบนสังคมออนไลน์ ต้องการคนนิยมชมชอบในความไม่จริง เป็นสังคมที่เฟค (Fake) ไม่สามารถอยู่กับสภาพความเป็นจริงได้ จึงสร้างโลกส่วนตัวแห่งจินตนาการเป็นปมภายใน ผู้สร้างสรรค์ต้องการให้ผู้คนในสังคมตระหนักถึงปัญหาที่หมกมุ่นกับตัวเองมากเกินไป เสพติดภาพเซลฟี หันมาสนใจชีวิตความเป็นจริง ไม่ตกเป็นเหยื่อของสังคมออนไลน์

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ผู้สร้างสรรค์ต้องการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกตนเองเป็นรูปเหมือนตัวเองแบบเซลฟี ที่สะท้อนปมภายในมาสร้างสรรค์ เป็นผลงานจิตรกรรมสีน้ำมันผสมกับภาพถ่าย

- ศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบโครงสร้าง องค์ประกอบที่สะท้อนแนวความคิดและสัญลักษณ์ของงานศิลปะในการนำเสนอ
- ต้องการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง จินตนาการจากเซลฟี (Selfie) การถ่ายภาพตัวเองสะท้อนปมภายใน โดยการเพิ่มความคิดในเรื่องราวของตนเอง ปัญหาที่เป็นปมภายใน สร้างสัญลักษณ์ใหม่เป็นโลกแห่งจินตนาการ ผสมผสานกับโลกแห่งความจริง
- เป็นการรวบรวมข้อมูลในการศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นหลักฐานและประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

1.3 สมมติฐานของการสร้างสรรค์

ผลงานจะเป็นรูปตนเองกำลังเซลฟี เขียนในลักษณะเหมือนจริง มีโลกแห่งจินตนาการผสมผสานกับภาพตนเอง ภาวะความโดดเดี่ยวของตัวเอง ขาดความมั่นใจ พยายามสร้างโลกแห่งจินตนาการ การอยู่ในโลกส่วนตัวนั้นได้สร้างตัวเองแบบสวยงามและจอมปลอม ภาพถ่ายและภาพเขียนเป็นเสมือนความจริงกับความลวง ความลวงที่ทับซ้อนเป็นภาพปมในใจ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

เพื่อแสดงออกถึงความสัมพันธ์ของอารมณ์จากสภาวะจิตใจของตนเอง โดยสร้างสรรค์จากมุมมองการถ่ายภาพตัวเองแบบเซลฟี ที่สะท้อนปมภายในมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะเทคนิคผสมระหว่างภาพถ่ายและภาพเขียนจิตรกรรม ที่แสดงถึงพฤติกรรมของคนในสังคมขณะนี้ การอยู่ในโลกส่วนตัว การเสพติดเซลฟี

ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดขอบเขตของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชุดนี้ดังนี้

1.4.1 เนื้อหาที่สะท้อนปัญหาของคนที่เสียดภาพถ่ายของตัวเองแบบเซลฟี

1.4.2 รูปแบบเป็นงานจิตรกรรมเป็นแบบจิตรกรรมเทคนิคผสมระหว่างภาพถ่ายและภาพเขียนสีน้ำมันแบบเหนือจริงที่สะท้อนความเป็นจริงในสังคม

1.4.3 เทคนิค สร้างสรรค์งานศิลปะจากภาพถ่ายและภาพเขียนบนภาพถ่ายและภาพเขียนสีน้ำมัน

1.5 ขั้นตอนของการศึกษา

1.5.1 เก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษาเรื่องราวของตัวเองและปัญหาปมภายใน โดยถ่ายทอดความรู้สึกส่วนตัวเกี่ยวกับภาพถ่ายแบบเซลฟี

1.5.2 รวบรวมความคิดและการตีความหมายภาวะอารมณ์ที่รู้สึก และปัญหาปมภายใน

1.5.3 การสร้างสรรค์งานศิลปะนับว่าเป็นการวิจัยและพัฒนาซึ่งสามารถรวบรวมเป็นขั้นตอนดังนี้

- ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบแนวคิดการสร้างสรรค์
- สร้างสรรค์งานจิตรกรรม
- การวิเคราะห์แบบร่าง
- การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์
- การพัฒนาผลงาน
- ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

1.6 วิธีการศึกษา

1.6.1 การรวบรวมข้อมูล รวบรวมผลงานจากผลงานวิจัย แหล่งข่าวสารที่ปรากฏทางเทคโนโลยี โลกอินเทอร์เน็ต และบทความทางวิชาการทางการแพทย์

1.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ ระบบสังคมออนไลน์ มาวิเคราะห์และสร้างเป็นภาพร่างของผลงานทางศิลปะ

1.6.3 สร้างสรรค์ผลงาน พัฒนาแนวคิดจากประสบการณ์ตรง รวมถึงการศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร สร้างภาพร่าง สร้างสรรค์ผลงานจริงจากภาพถ่ายผสมกับเทคนิคสีน้ำมันลงบนภาพถ่าย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.7.1 สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง สื่อดิจิทัลที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคม เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกันในเครือข่ายทางสังคมอินเทอร์เน็ต

1.7.2 การหลงตนเอง หมายถึงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ต้องการการยกยอชื่นชม และขาดความเห็นในผู้อื่น มักหมกมุ่นอยู่กับการโอ้อวดตัวเอง เช่น ความสำเร็จ รูปร่างหน้าตา หรือฐานะทางการเงิน มีความเชื่อว่าตัวเองนั้นเหนือกว่าผู้อื่น

1.7.3 เซลฟี การถ่ายภาพตนเองจากกล้องดิจิทัลหรือกล้องโทรศัพท์มือถือ อาจถ่ายด้วยมือหรือใช้ไม้เซลฟี แล้วเผยแพร่ลงบนเครือข่ายสังคมออนไลน์

1.7.4 ปมภายใน ปัญหาที่ซ่อนลึกอยู่ภายในจิตใจ สิ่งที่ฝังใจหรือปมด้อยของตนเอง ความรู้สึกที่ได้จากจิตใต้สำนึก

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 สามารถรับรู้ถึงแนวความคิดและเรื่องราวของผู้คนในสังคม โดยการนำเสนอตัวตนของตัวเองผ่านเซลฟีในสื่อสังคมออนไลน์

1.8.2 สามารถแสดงออกได้ถึงกระบวนการทางรูปแบบ รวมทั้งแนวคิดและการพัฒนาด้านเทคนิค วิธีการสร้างสรรค์งานศิลปะ ศิลปินที่เกี่ยวข้องมาพัฒนา

1.8.3 ผลงานศิลปกรรมสามารถทำให้ผู้คนในสังคมตระหนักถึงภัยคุกคามจากการแสดงออกเซลฟีผ่านสังคมออนไลน์ ในแง่บวกและลบ ทั้งความเป็นจริงและความหลง

บทที่ 2

วิธีการศึกษา

2.1 ระเบียบวิธีวิจัย

ข้อมูลมีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์งานศิลปะ ถ้าปราศจากข้อมูลแล้วเราก็จะทำงานได้ไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ในขั้นต้นผู้สร้างงานศิลปะสร้างงานจากแรงบันดาลใจที่เราประทับใจ เราประทับใจ จากนั้นต้องค้นคว้า โดยศึกษาข้อมูลมาสนับสนุนความคิด

2.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- การศึกษาข้อมูลทางเอกสาร เป็นการศึกษาจากเอกสารและสื่อบันทึกผลงานศิลปกรรม
- บทความที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดในเรื่องราวเกี่ยวกับเซลฟี่ (Selfie)
- ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกโดยการถ่ายภาพ ภาพใบหน้าตนเองและบุคคลที่ใกล้ชิด

2.1.2 การจัดลำดับข้อมูล เป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดมาศึกษาและเลือกที่จะนำมาวิเคราะห์

2.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำผลจากลำดับข้างต้นมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบอย่างเป็นเหตุผล เพื่อให้เห็นถึงลักษณะร่วมและข้อแตกต่างในรูปแบบ แนวความคิด ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงงานเป็นรูปแบบใหม่

2.1.4 การสร้างสรรค์ผลงาน เริ่มจากการรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาสร้างภาพร่าง เมื่อได้ภาพร่างที่สมบูรณ์ที่สุดแล้ว จึงนำมาขยายเป็นผลงานจริงที่มีขนาดใหญ่

การสร้างภาพร่าง คือการหาโครงสร้างรวม เกิดจากการนำข้อมูลที่ได้มาผสมผสานกับแนวความคิดส่วนตัว สร้างเป็นภาพขึ้นมาโดยไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว มีการเพิ่มเติมสัญลักษณ์ส่วนตัว เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ลงตัว ทั้งในแง่องค์ประกอบและเนื้อหา

การสร้างสรรค์ผลงานจริง เริ่มจากคัดเลือกภาพร่างที่สมบูรณ์เป็นต้นแบบ นำมาขยายเป็นผลงานจริงที่มีขนาดใหญ่ขึ้น โดยที่โครงสร้างและองค์ประกอบส่วนรวมยังคงรักษาไว้ให้เป็นไปตามรูปร่าง แต่ในส่วนของการรายละเอียด อาจมีการปรับปรุง แก้ไข ตัดทอน หรือเพิ่มเติมได้ตามจินตนาการ

2.1.5 การสรุปผล เขียนรายงานการวิจัย แสดงขั้นตอนวิธีการและปัญหาที่เกิดขึ้น การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เพื่อวิเคราะห์ผลงานทั้งหมด หาจุดบกพร่อง แก้ไขปรับปรุง แล้วนำเสนอเป็นรายงานประกอบภาพถ่ายและภาพจิตรกรรม

2.2 ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

ผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออกในเรื่องราวส่วนตัว โดยเอามุมมองจากการถ่ายภาพตัวเองแบบเซลฟี่ ที่สะท้อนปมภายในมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะเทคนิคผสมระหว่างภาพถ่ายและภาพเขียนจิตรกรรม การเขียนภาพตนเองแบบเซลฟี่ สร้างเรื่องราวส่วนตัวและมีภาพสะท้อนที่เห็นปัญหาของตัวเองเป็นภาพสะท้อนความจริงกับความลวงซ้อนกัน

2.3 แรงบันดาลใจจากอิทธิพลที่ได้รับ

2.3.1 บทบาทและผลกระทบจากการเซลฟี่ (Selfie)

ปัจจุบันพบว่ามีการใช้คำว่าเซลฟี่ (Selfie) และรู้จักคำว่าเซลฟี่เป็นอย่างดี เซลฟี่คือรูปที่ตัวเองถ่ายตัวเอง และคำว่าเซลฟี่ก็ยังยึดครองพื้นที่ออนไลน์จนกลายเป็นกระแสหลัก ด้วยแรงส่งของโลกออนไลน์ การเติบโตขึ้นมาของคำว่าเซลฟี่นั้นมีส่วนสัมพันธ์กันกับการเข้าถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์นั่นเอง การเติบโตของพฤติกรรมการถ่ายรูปแบบเซลฟี่นั้นเป็นที่น่าสนใจ มีความสัมพันธ์กับการเข้าถึง “เนื้อหา” รูปถ่ายสามารถปรากฏแก่การรับรู้ของผู้คนจำนวนมากตามขอบเขตความเป็นสาธารณะ สถานที่อันเป็นเนื้อหาของคุณสามารถปรากฏแก่สายตาผู้อื่น ในทางหนึ่งเนื้อหาของคุณก็บ่งบอกว่า “นี่คือฉัน” โดยผ่านรูปแบบการใช้ชีวิต

คนชอบเซลฟี่ (Selfie) มักคิดว่าตัวเองหน้าตาดี และมีแนวโน้มที่จะทำศัลยกรรม งานวิจัยของแดเนียล รี (Daniel Re) และคณะจากมหาวิทยาลัยโทรอนโต พบว่าคนชอบเซลฟี่จะหลงตัวเองและคิดว่าตัวเองดูดีกว่าคนทั่วไป งานวิจัยจุฬาฯ ระบุว่า การเซลฟี่มีผลต่อการรับรู้ตัวเองเป็นเสมือนวัตถุ ทำให้เกิดการตัดสินใจและประเมินตัวเองจากรูปลักษณ์ภายนอก เกิดการเปรียบเทียบกับมาตรฐานสังคม จนนำไปสู่ความคิดอยากศัลยกรรม

งานวิจัยของแดเนียล รี (Daniel Re) และคณะจากคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยโทรอนโต ที่ตีพิมพ์ในวารสาร Social Psychological and Personality Science ระบุว่าไม่แน่ว่าคนอาจเป็นคนหลงตัวเอง การเซลฟี่อาจทำให้คนที่ชอบเซลฟี่มองเห็นคุณค่าของตนเองแบบผิด ๆ และทำให้การรับรู้เกี่ยวกับตัวเองคลาดเคลื่อนหรือหลงตัวเองนั่นเอง

เซลฟี่ = หลงตัวเอง? งานวิจัยของแดเนียล รี และคณะจากมหาวิทยาลัยโทรอนโต ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 198 คน พบว่า 100 คนเซลฟี่เป็นปกติ และในจำนวนนี้มีทั้งที่ถ่ายเซลฟี่ด้วยตัวเองและคนอื่นถ่ายให้ นักวิจัยพยายามหาคำตอบว่า คนจะรู้สึกชื่นชอบและคิดว่าตัวเองน่าสนใจแค่ไหน เมื่อรูปถ่ายเหล่านั้นถูกอัปโหลดขึ้นโซเชียลมีเดีย คนทั่วไป 178 คน ที่ได้ดูรูปเซลฟี่บอกว่าคนในรูปถ่ายดูเหมือนจะคิดว่าตัวเองดูดีและหลงตัวเอง ขณะที่คนที่เซลฟี่และไม่ถ่ายเซลฟี่ ต่างคิดว่าตัวเองดูดี แต่อย่างไรก็ตาม คนที่ถ่ายเซลฟี่มักจะเข้าข้างตัวเองมากกว่าความเป็นจริง และมักจะคิดว่าตัวเองในรูปเซลฟี่ดูดีกว่าภาพที่คนอื่นถ่ายให้ ผลการศึกษาดังกล่าวระบุว่า คนที่เซลฟี่มักจะ “หลงตัวเองมากขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ” “คนที่ชอบเซลฟี่จะเห็นหรือรับรู้ตัวตนของตัวเองผ่านภาพเซลฟี่” นักวิจัยระบุ และเราพบว่าคนที่ชอบเซลฟี่เชื่อว่าตัวเองดูดีในภาพที่ตัวเองถ่ายมากกว่าภาพที่คนอื่นถ่าย ทั้งที่ในความเป็นจริง คนนอกที่มองเข้ามาเห็นว่า ภาพเซลฟี่ของคน

เหล่านั้ันดูน้ันน้อยกว่าภาพที่คนอื่นถ่ายให้ กลายเป็นว่าการเซลฟี่อาจทำให้คนที่ชอบเซลฟี่มองเห็นคุณค่าของตนเองแบบผิด ๆ และทำให้การรับรู้เกี่ยวกับตัวเองคลาดเคลื่อน (หรือหลงตัวเองน้ันเอง) แดเนียล รี กล่าว

เซลฟี่ ตัวตนในโลกอุดมคติ คำว่า Selfie มีที่มาจากคำว่า “Self” ในภาษาอังกฤษที่แปลว่า ตัวเอง การถ่ายรูปตัวเองหรือเซลฟี่แล้วอัปโหลดขึ้นโซเซียลมีเดียเพื่อเผยแพร่ให้เพื่อน ๆ ได้เห็น ในทางจิตวิทยาอาจมองได้ว่า แท้ที่จริงคือการแบ่งปันตัวตนในอุดมคติที่ผ่านการปรับสี แต่งภาพ ยืดหดขยายอวัยวะ ฯลฯ ให้ใกล้เคียงกับตัวตนที่ตัวเองอยากจะเป็นหรือต้องการให้คนอื่นเห็น ในทางจิตวิทยาแบ่งตัวตนออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- ตัวตนที่แท้จริง (Real self) ตัวตนจริง ๆ ที่เห็นได้ประจักษ์ชัดเจน แม้ว่าคนคนนั้นจะรับรู้หรือไม่ก็ตาม เช่น รูปร่าง สีผิว ความหล่อสวย หรือทักษะ ความสามารถ เป็นต้น
- ตัวตนที่เรารับรู้ (Perceived self) เป็นตัวตนที่เรามองตัวเอง ซึ่งอาจจะตรงหรือไม่ตรงกับตัวตนที่แท้จริง เช่น คนหน้าตาธรรมดาอาจคิดว่าตนเองมีใบหน้าที่หล่อเหลา
- ตัวตนในอุดมคติ (Ideal self) ตัวตนที่เราอยากจะเป็น เช่น การอยากเป็นแบบไอดอลหรือบุคคลต้นแบบที่ตัวเองชื่นชอบ
- ตัวตนที่รับรู้จากคนรอบข้าง (Looking-glass self) คือตัวตนที่คนอื่นรอบตัวเรามองเข้ามาว่าเราเป็นคนอย่างไร

โดยธรรมชาติมนุษย์มักจะเปรียบเทียบตัวเองกับคนอื่นเสมอ เพื่อวัดว่าเรามีความเหมือนหรือต่างจากคนอื่นอย่างไร เพื่อปรับและสร้างตัวตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งเซลฟี่ก็มีพื้นฐานมาจากการตรงนั้น เมื่อผู้ถ่ายโพสต์ภาพเซลฟี่ในโซเซียลมีเดีย ก็หวังให้เพื่อน ๆ มากดไลค์ และถ้าสังเกตรูปเซลฟี่ส่วนใหญ่จะแสดงถึงลักษณะอุดมคติของสังคมในช่วงนั้น ๆ เช่น ขาว หุ่นดี หน้าเรียว ตาโต ดูหล่อ ดูแพง หรือโชว์สิ่งของที่สังคมให้คุณค่า เช่น กระเป๋าแบรนด์เนม สมาร์ทโฟนรุ่นใหม่ ฯลฯ เนื่องจากกลไก ๆ แล้ว เราทุกคนล้วนต้องการการยอมรับจากคนรอบข้างและสังคมที่ตัวเองอยู่ แม้ว่าเซลฟี่รูปนั้นจะเป็นแค่สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมา และเป็นแค่อุดมคติที่ไม่มีอยู่ในชีวิตจริง ๆ ของเราก็ตาม

สรุปเซลฟี่คือ การถ่ายรูปตัวเอง โดยจัดวางตัวเองให้อยู่ในส่วนผสมขององค์ประกอบที่ให้ผลลัพธ์เป็นภาพถ่ายที่ดีที่สุดตามมาตรฐานที่ตัวเองใช้ โดยการจัดวางรวมถึงการใช้แอปพลิเคชันในการตกแต่งภาพถ่ายด้วย แล้วนำไปเผยแพร่ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยเพื่อระบุว่าตนเองน้ันอยากเป็นอย่างไร และอยากให้คนอื่นเห็นว่าตัวเองเป็นอย่างไร เพราะเป็นการถ่ายรูปตัวเองด้วยตัวเอง เซลฟี่จึงคล้ายการส่งกระຈก หามุมดีที่สุดที่ตัวเองพอใจ ต่างกับกระຈกตรงที่สามารถเลือกภาพที่ดีที่สุดและสามารถแชร์ไปที่คนอื่นได้ การถ่ายรูปเซลฟี่จึงมักถูกจัดวางทางจิตวิทยาไปสองทาง คือ ถ้าไม่เป็นเรื่องของภาพตัวเอง ก็จะเป็นเรื่องของภาพความมั่นใจในตัวเอง

เซลฟี่เหมือนการทำศัลยกรรม สิ่งที่ทำให้คนเราทำศัลยกรรมก็คือการที่สังคมน้ันมี แบบอันงดงามตามอุดมคติหรือค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่

2.3.2 อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรมภาพ Selfie-Portrait

วัฒนธรรมนิยมการถ่ายภาพเหมือนตัวเองมีมาตั้งแต่ประวัติศาสตร์เป็นวิวัฒนาการที่มีแนวความคิดและเทคนิควิธีการ แสดงให้เห็นว่ามนุษย์นิยมชมชอบความงามจากใบหน้าคนมาเป็นสัญลักษณ์ในการแสดงออก ต่อมามีการพัฒนาเทคโนโลยีการถ่ายภาพจากพิมพ์มาสู่ระบบดิจิทัล สามารถบันทึกภาพได้มาก การใช้โทรศัพท์มือถือถ่ายภาพตัวเอง จึงเกิดคำว่า Selfie

กระแส Selfie มิได้เพิ่มเริ่มมีไม่นานนี้ แต่ฝังรากมานานตั้งแต่อดีต เพียงแต่ต่างวิธีการ เพราะตอนนั้นยังไม่มีระบบดิจิทัลหลากหลายประเภทอย่างในปัจจุบัน เป็นค่านิยมอย่างหนึ่งที่ฝังลึกและเคยเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์สังคมเช่นที่นำไปสู่การเรียกร้อง ต่อสู้และป้องกันสิทธิมนุษยชน กระแสนี้ในบริบทปัจจุบันมุ่งอยู่ที่การถ่ายภาพตัวเองเป็นสำคัญ การเสนอภาพเหมือนของคนและการสร้างภาพเหมือนของตนเอง คือภาพที่ถูกวาดโดยศิลปินที่ใช้ตัวเองเป็นแบบ เมื่อวาดออกมาแล้วก็จะมีลักษณะรูปร่างเหมือนกับแบบของศิลปินเอง ภาพวาดนี้เป็นที่นิยมกันมากในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance) เพราะมีการพัฒนาเทคโนโลยีกระจกในสมัยนั้น ทำให้กระจกมีคุณภาพและมีราคาที่ถูกลง ช่วยทำให้ศิลปินสามารถที่จะมองเห็นแบบและทำการวาดได้ ช่วงเวลาเปลี่ยนไปโลกในยุคสมัยใหม่ให้ความสำคัญต่อความคิดเรื่องของการวาดภาพเหมือนตนเองและเซลฟี่ในปัจจุบันด้วย จิตรกรนั้นวาดเซลฟี่มาแต่ไหนแต่ไร มีทั้งการนำรูปหน้าตัวเองมาวาดเป็นตัวเด่นในภาพวาดทางศาสนา ทั้งบนเครื่องประดับแท่นบูชา หรือวาดประกอบพระคัมภีร์ไบเบิล บ้างก็จัดภาพวาดตัวเองจากที่เห็นในกระจกเงา ช่วงกลางศตวรรษที่ 15 โดยเฉพาะกลุ่มศิลปินในยุโรปเหนือ ภาพ Portrait of a man in Turban (1433) ของ ยัน ฟัน ไอก์ (Jan Van Eyck) น่าจะเป็นภาพแรก ๆ ที่โลกได้รู้จักคำจำกัดความของภาพเซลฟี่พอร์เทรต (Self Portrait)

ภาพที่ 1 ภาพผลงานชื่อ “Portrait of a man in Turban (1433)”

ที่มา [https://en.wikipedia.org/wiki/Portrait_of_a_Man_\(Self_Portrait%3F\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Portrait_of_a_Man_(Self_Portrait%3F))

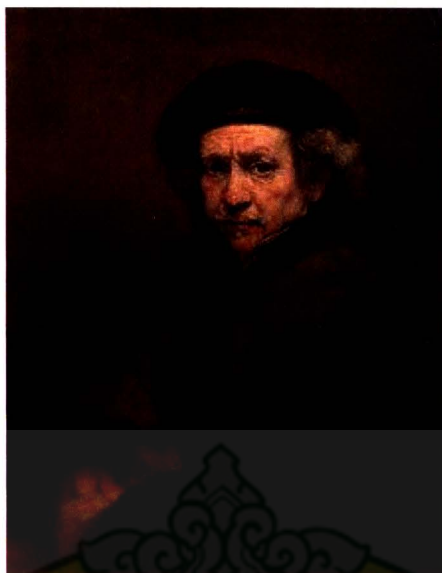
ภาพ Selfie-Portrait ทำหน้าที่แสดงตัวตนของพวกเขา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสไตล์ ฝีแปรง มุมมอง ความคิด หรือองค์ประกอบของภาพ ศิลปินใส่ภาพหน้าตัวเองไว้ในงานพวกเขาได้อย่างแนบเนียน ภาพ Selfie-Portrait ที่ถือได้ว่าเป็นการวาดภาพแบบ “โปรไฟล์” เห็นจะต้องยกให้อัลเบรชท์ ดูเรอร์ (Albrecht Durer) จิตรกรชาวเยอรมันผู้นี้เรียกว่ามาแรงในด้านการวาดภาพเหมือนตนเอง เขามีภาพเซลฟี่พอร์เทรตถึง 22 ภาพ เช่น Carnation (1493) The Madrid Self-portrait (1498) และภาพสุดท้ายในชีวิตปี 1500 ที่เขาวาดให้ตัวเองเหมือนพระเยซู

ภาพที่ 2 ภาพผลงานชื่อ “Self-Portrait at 28, 1500”

ที่มา https://commons.wikimedia.org/wiki/File:D%C3%BCrer_self_portrait_28.jpg

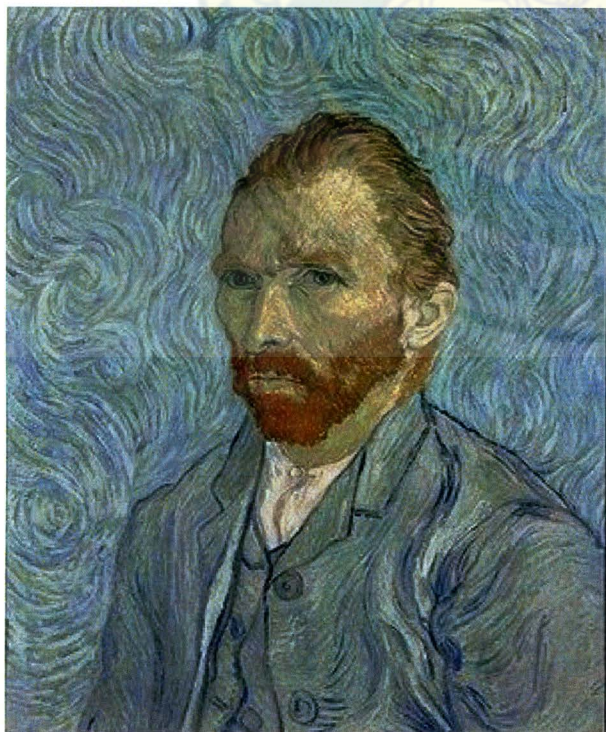
ขณะที่เรมบรันต์ ฟานไรน์ (Rembrandt Harmensz Van Rijn) จิตรกรชาวดัตช์ชื่อดัง ก็ใช้ภาพ Selfie-Portrait จำนวนมากทดลอง ฝึกฝนเทคนิค ตั้งแต่เป็นจิตรกรรุ่นเยาว์

ภาพที่ 3 ภาพผลงานชื่อ “Self-Portrait with Beret and Turned-Up Collar (1659)”

ที่มา <https://en.wikipedia.org/wiki/Rembrandt>

วินเซนต์ แวนก็อก (Vincent Willem Van Gogh) จิตรกรชาวดัตช์ในลัทธิประทับใจยุคหลัง (Post-Impressionism) แวนก็อกมีอิทธิพลอย่างมากต่อศิลปะสมัยใหม่ ด้วยผลงานที่มีสีสันสดใส และมีผลกระทบทางอารมณ์ เขามีอาการของโรคจิตกังวลและต้องต่อสู้กับอาการป่วยทางจิตมากขึ้นเรื่อย ๆ ในบั้นปลายชีวิต จนกระทั่งเสียชีวิตด้วยแผลที่ยิงตัวเองเมื่ออายุ 37 ปี แวนก็อกเขียนภาพตนเองจำนวนมากระหว่างปี 1886-1889 เขาวาดรูปตัวเองถึง 37 ชิ้น

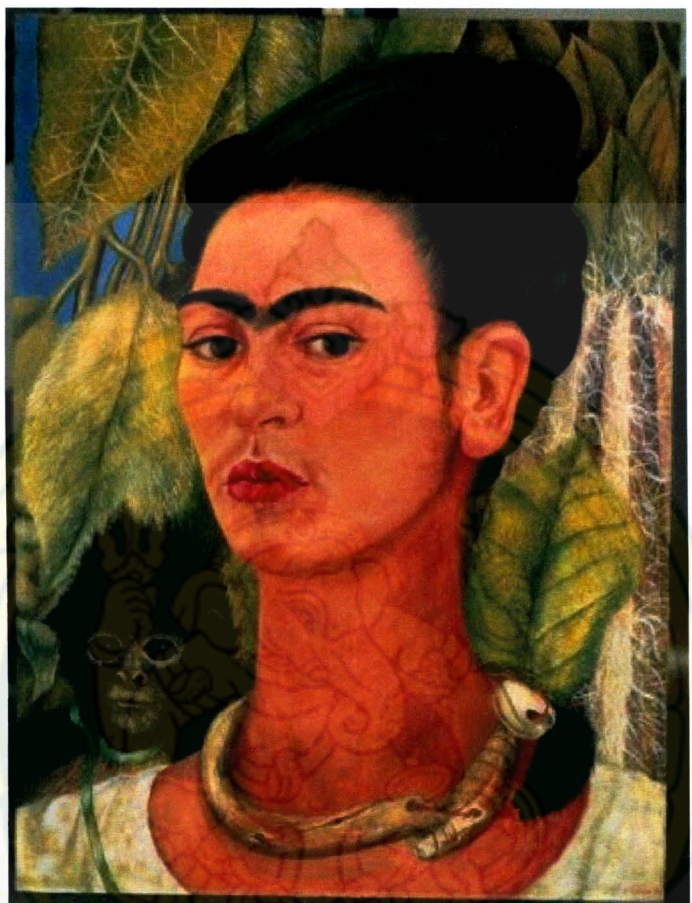

ภาพที่ 4 ภาพผลงานชื่อ “Self-Portrait 1889”

ที่มา

[https://en.wikipedia.org/wiki/Van_Gogh_self-portrait_\(1889\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Van_Gogh_self-portrait_(1889))

ฟริดา คาห์โล (Frida Kahlo) เขียนภาพเหมือนตนเอง 55 ภาพ ในจำนวน 143 ภาพ เธอมักจะโดดเดี่ยวเสมอ และเธอให้เหตุผลในการเขียนภาพตัวเองเนื่องจากต้องการที่จะเข้าใจตัวเองมากขึ้น ฟริดาถ่ายทอดเรื่องราวที่อยู่ภายในใจ ความเจ็บปวดทางกายและใจเกือบทุกรูป ภาพเหมือนออกมาในแนวเซอร์เรียลลิสม์ มีการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ ฯลฯ

ภาพที่ 5 ภาพผลงานชื่อ “Frida Kahlo Self-Portrait with Monkey 1938”

ที่มา <http://www.tate.org.uk/whats-on/tate-modern/exhibition/frida-kahlo>

ภาพที่ 6 “Selfie” Before smart phones

ที่มา https://twitter.com/opera_north/status/565418883436511232

ภาพที่ 7 “ตัวอย่าง The self-portrait”

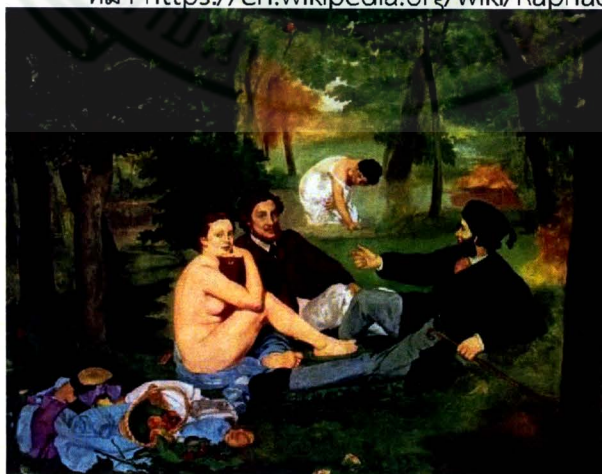
2.3.3 อิทธิพลจากการหยิบยืม (Appropriate Art)

คำว่า “to appropriate” คือการยืม Appropriate Art คือการสร้างงานชิ้นใหม่โดยการนำเอาภาพหรือภาพลักษณ์ที่มีมาก่อนอยู่แล้วจากบริษัทอื่นๆ เช่น จากประวัติศาสตร์ศิลป์ โฆษณา และสื่อต่างๆ และการผสมหยิบยืม (appropriate image) กับของใหม่ หรืองานศิลปะที่มีชื่อเสียงของใครสักคน อาจถูกนำมาเสนอเป็นของนักยืม การหยิบยืมแบบนี้สามารถเทียบได้กับการนำเอาฟาวนด์ อ็อบเจกต์ (Found Object) ซึ่งเป็นของที่มีอยู่แล้วมาใช้ในงานศิลปะ แต่แทนที่จะจัดการกับของที่มีอยู่แล้วเหล่านั้นให้กลายเป็นงานติดปะ (Collage) กลายเป็นงานชิ้นใหม่ พวกนักหยิบยืม (appropriator, postmodern appropriator) จัดการนำมาวาดใหม่ เขียนใหม่ หรือถ่ายภาพซ้ำ และให้ความเคารพต่อต้านฉบับ ความเป็นต้นแบบ (originality) ให้ความเคารพต่อผู้นำประวัติศาสตร์ศิลปะ เช่น มาเนต์ (Manet) หยิบยืมการจัดองค์ประกอบของภาพที่โด่งดังจากราฟาเอล (Raphael) หรือพอล วุนเดอร์ลิช (Paul Wunderlich) หยิบยืมงานของมาเนต์มาสร้างใหม่ในรูปแบบเหนือจริง งานของพวกเขาเป็นการหยิบยืมภาพลักษณ์จากประวัติศาสตร์ ศิลปะร่วมสมัย ภาพที่มีระดับชั้นเชื่อมโยงกันอย่างอิสระ งานของพวกเขาท้าทายให้เกิดการวิเคราะห์ในเชิงเหตุผล

ภาพที่ 8 ราฟาเอล The Judgment of Paris ค.ศ. 1525 – 1530 เทคนิค ดินสอบนกระดาษ

ที่มา <https://en.wikipedia.org/wiki/Raphael>

ภาพที่ 9 เอดูว์ร มาเนต์ Manet, Luncheon on The Grass ค.ศ. 1863 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา <http://panuboonpiputtanapong.tumblr.com/post/94335729024/blue-is-the-warmest-color-%E0%B8%81-%E0%B8%9A>

ภาพที่ 10 PAUL WUNDERLICH ค.ศ. 1977 เทคนิค สีอิลลิกบนผ้าใบ

ที่มา <http://panuboonpiputtanapong.tumblr.com/post/94335729024/blue-is-the-warmest-color-%E0%B8%81-%E0%B8%9A>

ภาพที่ 11 Zarathustra , Fatcat Art

ศิลปินรัสเซียวาดแมวอ้วนของเขาเข้าไปในงานศิลปะระดับคลาสสิกของโลก

ที่มา <http://www.demilked.com/fat-cat-zarathustra-classical-paintings-svetlana-petrova/>

ภาพที่ 12 Zarathustra , Fatcat Art

ที่มา <http://www.demilked.com/fat-cat-zarathustra-classical-paintings-svetlana-petrova/>

ภาพที่ 13 Zarathustra , Fatcat Art

ที่มา <http://www.demilked.com/fat-cat-zarathustra-classical-paintings-svetlana-petrova/>

ภาพที่ 14 Zarathustra , Fatcat Art

ที่มา <http://www.demilked.com/fat-cat-zarathustra-classical-paintings-svetlana-petrova/>

ภาพที่ 15 Zarathustra , Fatcat Art

ที่มา <http://www.demilked.com/fat-cat-zarathustra-classical-paintings-svetlana-petrova/>

ภาพที่ 16 Zarathustra , Fatcat Art

ที่มา <http://www.demilked.com/fat-cat-zarathustra-classical-paintings-svetlana-petrova/>

ภาพที่ 17 Zarathustra , Fatcat Art

ที่มา <http://www.demilked.com/fat-cat-zarathustra-classical-paintings-svetlana-petrova/>

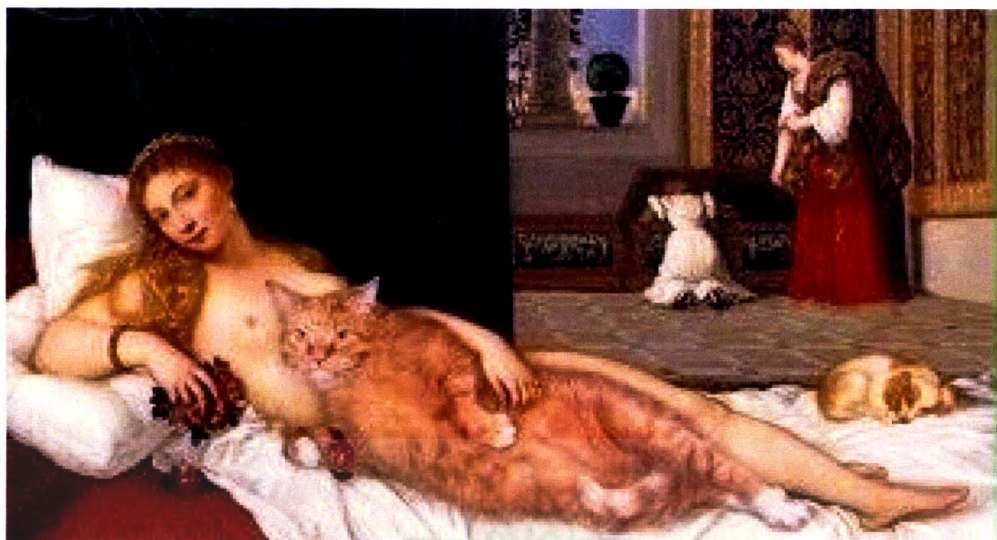
ภาพที่ 18 Zarathustra , Fatcat Art

ที่มา <http://www.demilked.com/fat-cat-zarathustra-classical-paintings-svetlana-petrova/>

ภาพที่ 19 Zarathustra , Fatcat Art

ที่มา <http://www.demilked.com/fat-cat-zarathustra-classical-paintings-svetlana-petrova/>

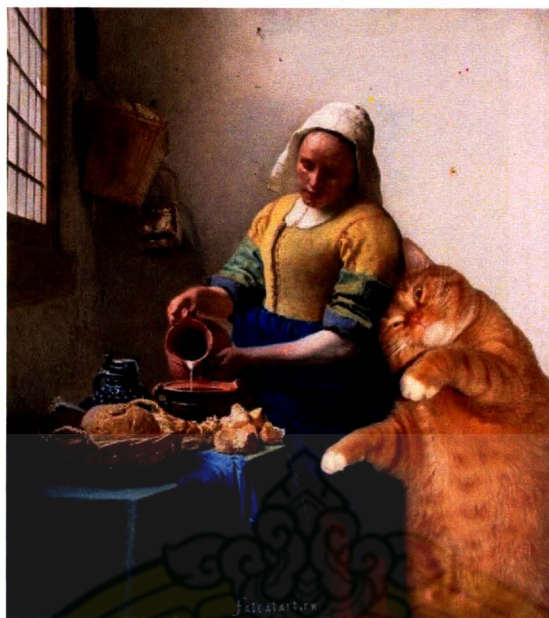
ภาพที่ 20 Zarathustra , Fatcat Art

ที่มา <http://www.demilked.com/fat-cat-zarathustra-classical-paintings-svetlana-petrova/>

ภาพที่ 21 Zarathustra , Fatcat Art

ที่มา <http://www.demilked.com/fat-cat-zarathustra-classical-paintings-svetlana-petrova/>

ภาพที่ 22 Zarathustra , Fatcat Art

ที่มา <http://www.demilked.com/fat-cat-zarathustra-classical-paintings-svetlana-petrova>

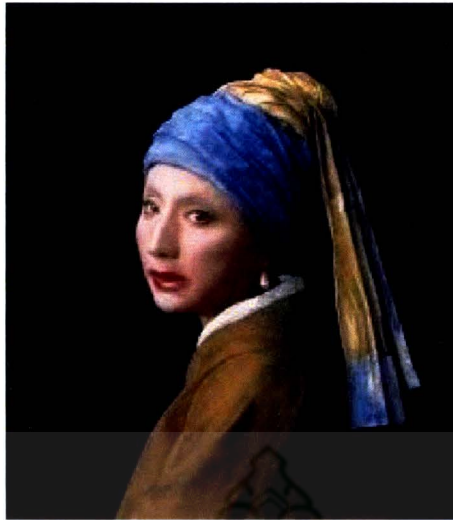

ภาพที่ 23 เฟร์นันโด โบเทโร ศิลปินร่วมสมัยชาวโคลัมเบีย

Fernando Botero, Mona Lisa (La Gioconda)

ค.ศ. 1977 เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา <http://www.artsheaven.com/fernando-botero-mona-lisa.html>

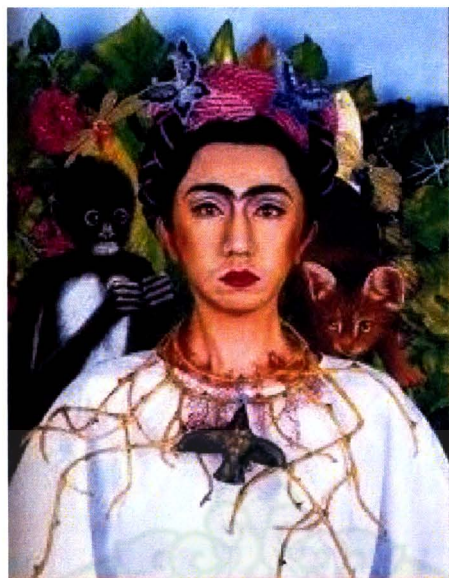
ภาพที่ 24 ศิลปินชาวญี่ปุ่น ยาซุมาสะ โมริมูระ Yasumasa Morimura (Self Portrait)

ที่มา <http://shugoarts.com/en/artists/yasumasa-morimura/>

ภาพที่ 25 ศิลปินชาวญี่ปุ่น ยาซุมาสะ โมริมูระ Yasumasa Morimura (Self Portrait)

ที่มา <http://shugoarts.com/en/artists/yasumasa-morimura/>

ภาพที่ 26 ศิลปินชาวญี่ปุ่น ยาซุมาสะ โมริมูระ Yasumasa Morimura (Self Portrait)

ที่มา <http://shugoarts.com/en/artists/yasumasa-morimura/>

บทที่ 3

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

3.1 วิธีการในการสร้างสรรค์

- เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว จึงนำข้อมูลต่าง ๆ มาขยายผล เพื่อหารูปทรงและรูปแบบของงาน
- ร่างภาพจากข้อมูล โดยให้ความคิดและจินตนาการเข้าไปจัดการเก็บข้อมูล
- วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาขณะปฏิบัติงาน

3.2 การหาข้อมูล

การหาข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ข้อมูลจากเรื่องราวส่วนตัวเกี่ยวกับปมปัญหาภายใน และ ข้อมูลจากเซลฟี

3.2.1 การสร้างภาพร่าง

การสร้างภาพร่างคือ การหาโครงสร้างรวม เกิดจากการผสมผสานและการจัดลำดับของแนวความคิด กับข้อมูลที่มีอยู่ สร้างเป็นภาพขึ้นใหม่ เป็นเรื่องราวส่วนตัวผสมกับแนวความคิดการถ่ายรูปแบบเซลฟี มีการเพิ่มสัญลักษณ์ส่วนตัว ที่มีความหมายกับแนวความคิด

3.2.2 การสร้างสรรค์ผลงานจริง

เลือกภาพร่างที่สมบูรณ์ที่สุดเป็นต้นแบบนำมาขยายเป็นผลงานจริง โดยที่โครงสร้างส่วนรวมและองค์ประกอบยังคงรักษาไว้ให้เป็นไปตามร่าง แต่ในส่วนของรายละเอียดอาจมีการปรับปรุงแก้ไข ตัดทอน หรือเพิ่มเติมให้ได้ตามจินตนาการ เพื่อให้ได้ภาพที่สมบูรณ์ลงตัวยิ่งขึ้น ในขั้นตอนนี้ ต้องมีข้อมูลต่าง ๆ ที่ละเอียดมากพอ จึงจะสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานที่สมบูรณ์ได้ รวมทั้งกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานนั้นต้องมีความละเอียดและประณีตด้วย

3.2.3 การวิเคราะห์ผลงาน

ในระหว่างที่ทำการขยายผลงานวิจัย จะมีการวิเคราะห์อยู่ตลอดเวลา เป็นผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนบางส่วนในระหว่างการขยายผลงาน และเมื่อจบสิ้นกระบวนการขยายผลงานแล้วก็จะวิเคราะห์ผลงานทั้งหมดหาจุดบกพร่อง เพื่อแก้ไขปรับปรุง และเพื่อผลในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งต่อไป

3.3 ทัศนธาตุหลักในองค์ประกอบศิลป์

การสร้างองค์ประกอบของภาพให้สมบูรณ์นั้น ผู้ศึกษาทางศิลปะจะต้องเรียนรู้หลักเกณฑ์ใหญ่ ๆ ว่ามีกฎเกณฑ์ใดบ้าง เพื่อช่วยในการสร้างสรรค์ผลงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ทางเนื้อหา รูปแบบ และเทคนิควิธีการ

หลักเกณฑ์ ทฤษฎีองค์ประกอบศิลป์ เป็นพื้นฐานเริ่มต้นในการสร้างสรรค์งานศิลปะทุกชนิด เพื่อให้ได้ผลที่สมบูรณ์ลงตัว มีสุนทรียภาพ คือดูแล้วเกิดความงามความพอดี ไม่ขัดตา งานวิจัยชุดนี้ประกอบด้วย ทัศนธาตุต่าง ๆ ดังนี้

3.3.1 การสร้างรูปทรง (Form)

รูปทรงที่ได้จากภาพถ่ายตนเองและเพิ่มจินตนาการส่วนตัวโดยเพิ่มเนื้อหาส่วนตัวของข้าพเจ้าเข้าไป จัดการกับแนวความคิดของการถ่ายรูปแบบเซลฟี รูปทรงจากภาพเหมือนตนเองในภาพถ่ายแบบเซลฟีรูปทรงเป็นสัญลักษณ์แทนคำอารมณ์

3.3.2 เส้น (Line)

ในผลงานของข้าพเจ้า มีการใส่รูปทรงสัญลักษณ์ส่วนตัวเพิ่มเติม เพื่อเน้นเนื้อหาแนวทางการคิดที่เป็นการเพิ่มแนวความคิด ลักษณะของเส้น คือจะเป็นตัวกำหนดโครงสร้าง องค์ประกอบ และทิศทางในการเชื่อมตัวระหว่างรูปทรงกับรูปทรงกับรูปทรงกับพื้นที่ว่าง เส้นที่ใช้เป็นเส้นที่เกิดจากการก่อตัวของรูปทรงคน ภาพใบหน้าตนเอง (Self Portrait) กับรูปทรงที่เป็นเนื้อหาในภาพที่เป็นสัญลักษณ์ในงานที่ทำให้มีความหมายมากขึ้น

3.3.3 พื้นที่ว่าง (Space)

พื้นที่ว่างในงานเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการสร้างรูปทรง รูปทรงภาพตนเอง กับพื้นที่ว่างในบรรยากาศของสีที่มีอารมณ์ความรู้สึกเหงา และโดดเดี่ยว หรือบางภาพให้ความรู้สึกความลวง ความซับซ้อน

3.3.4 สีและน้ำหนักร (Color and Tone)

การใช้สีเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่สำคัญ ในการสร้างสรรค์ผลงาน สีจากรูปทรงคน เสื้อผ้า สิ่งของ เครื่องใช้ต่าง ๆ สีที่เกินจริง สะท้อนความรู้สึกและอารมณ์ สื่อความหมายถึงความโดดเดี่ยว ความลวงหลอก สีที่ใช้เน้นสีสดใส จัดจ้าน

ผู้สร้างสรรค์เอาจมูกมองจากการถ่ายภาพตัวเองแบบเซลฟี ที่สะท้อนปมภายในมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน ศิลปะเทคนิคผสมระหว่างภาพถ่ายและภาพเขียนจิตรกรรม ที่แสดงถึงพฤติกรรมของคนในสังคมขณะนี้ การอยู่ในโลกส่วนตัว การหลงตัวเอง การอวดรูปร่างตัวเอง การเสพติดเซลฟีที่ต้องการให้ผู้คนสนใจนิยมชมชอบตัวผู้ถ่ายภาพตัวเอง รู้สึกมีความสุข แต่คนที่ถ่ายรูปเซลฟีบ่อย ๆ มีแนวโน้มที่จะถูกคนรังเกียจ และแสดงออกว่าตัวเองมีปมด้อยในใจ ผู้สร้างสรรค์เขียนภาพตัวเองแบบเซลฟี สร้างเรื่องราวส่วนตัวและมีภาพสะท้อนให้เห็นปัญหาของตัวเอง การอยู่ในโลกส่วนตัวนั้น ได้สร้างตัวเองแบบสวยงามและจอมปลอมแต่ในความเป็นจริงไม่ได้สวยงาม ภาพถ่ายและภาพเขียนเป็นเสมือนความจริงกับความลวง ความลวงที่ทับซ้อน เป็นภาพปมภายใน

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

ในระหว่างที่ทำการขยายผลงาน จะมีการพิจารณาวิเคราะห์ผลงานอยู่ตลอดเวลา เป็นผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนบางส่วนในระหว่างการขยายผลงาน และเมื่อจบสิ้นกระบวนการขยายผลงานแล้ว ก็จะวิเคราะห์ผลงานทั้งหมด หาจุดบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขและเพื่อผลในการสร้างสรรค์งานครั้งต่อไป

งานวิจัยสร้างสรรค์ชุดนี้มี 13 ชิ้น ผู้สร้างสรรค์สร้างศิลปกรรมในโครงการ “จินตนาการจากเซลฟี (Selfie) การถ่ายภาพตัวเองสะท้อนปมภายใน” ผู้สร้างสรรค์เฝ้ามุมมองจากการถ่ายภาพตัวเองแบบเซลฟี ที่สะท้อนปมภายในมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเทคนิคผสมระหว่างภาพถ่ายและภาพเขียนจิตรกรรม สร้างเรื่องราวส่วนตัวและมีภาพสะท้อนที่เห็นปัญหาของตัวเองเป็นภาพสะท้อนความจริงกับความลงซึ้งกัน ใช้สัญลักษณ์ในการแสดงออกและสื่อความหมายเป็นการเพิ่มความคิดในภาพถ่ายเซลฟี นำเสนอเป็นผลงานจิตรกรรมเชิงเปรียบเทียบ ประชดประชัน เพื่อสะท้อนให้เห็นสภาวะทางจิตใจของตัวเอง

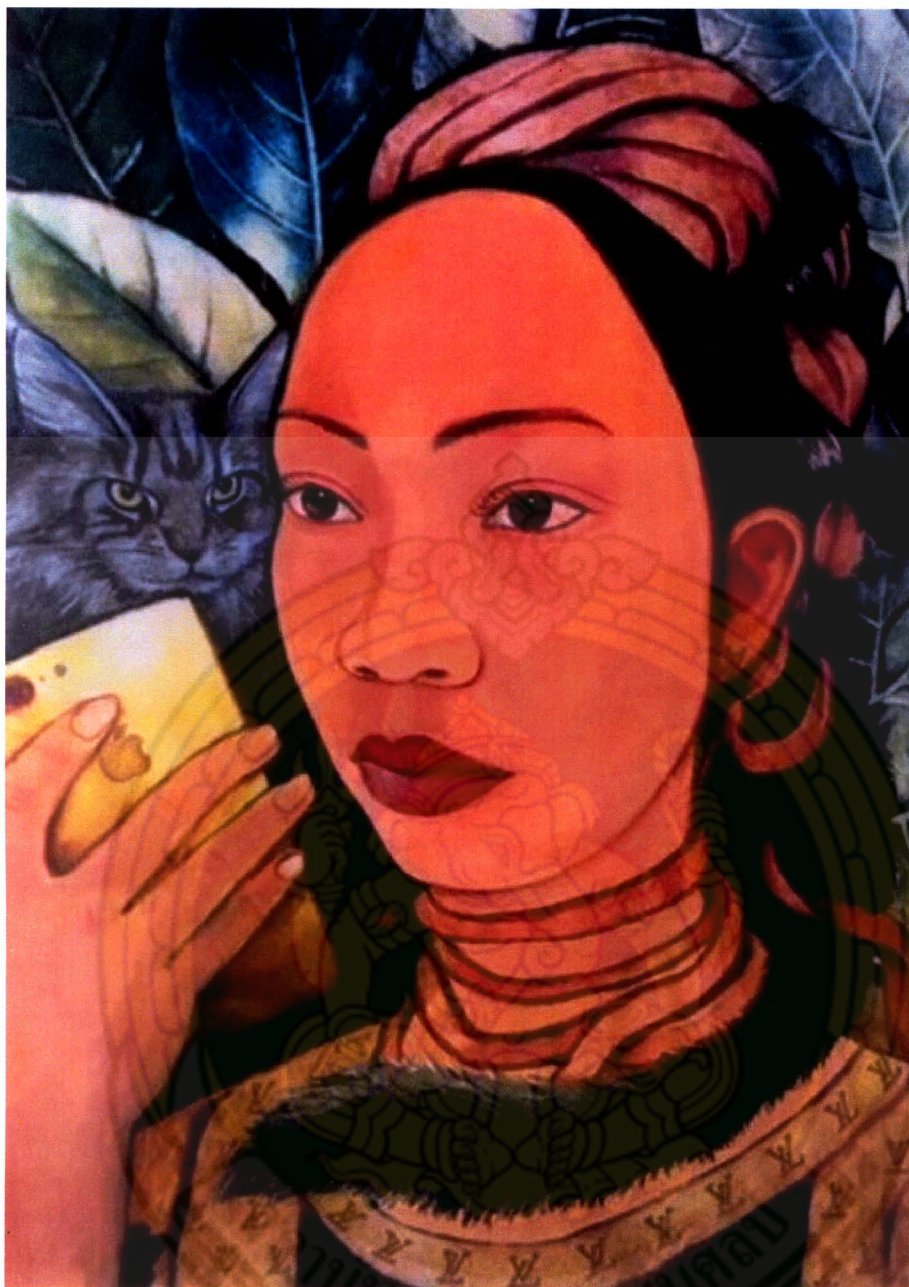

ภาพที่ 27 ภาพผลงานชิ้นที่ 1

เทคนิค สีส้มบนผ้าใบ

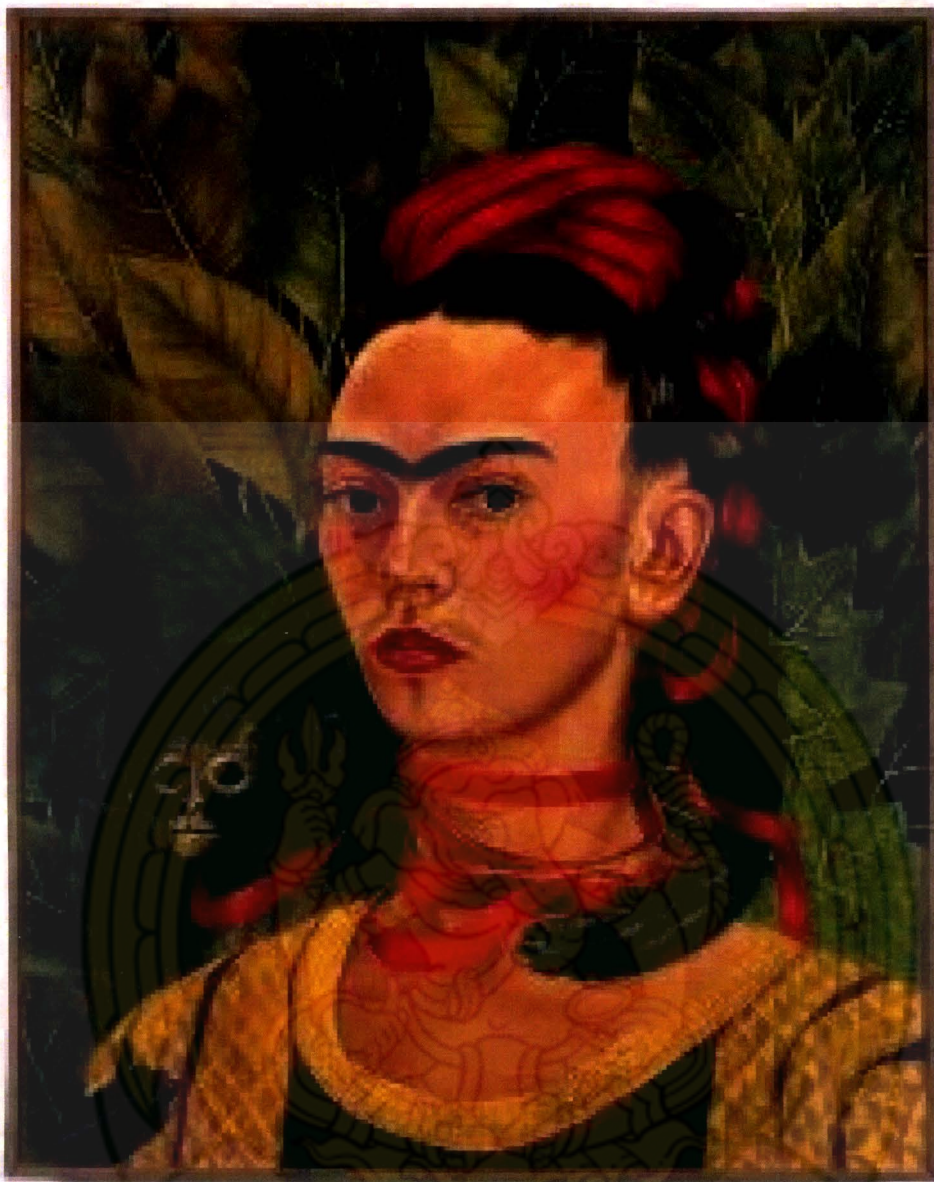
ผู้สร้างสรรค์นำภาพของลูกสาวที่ถ่ายภาพเซลฟี่และโลกจินตนาการที่ลูกสาวมักสร้างในชีวิตจริง เป็นภาพเหมือนรูปลูกสาวในแนวเหนือจริง (Surrealism) แนวผสมระหว่างแนวสมเหมือนจริงและมีการใช้สัญลักษณ์การเล่นอยู่คนเดียวโดยสร้างตัวการ์ตูนเป็นเพื่อน ภัยอันตรายจากการปล่อยให้ลูกสาวอยู่กับสมาร์ทโฟนคนเดียว ผู้สร้างสรรค์ใช้สัญลักษณ์ปั่นเป็นการเสี่ยงภัยอันตราย ตัวละครจากการ์ตูนเรื่อง Frozen การ์ตูนเป็นความสดใสของเด็ก แต่การอยู่ในโลกส่วนตัวกับสมาร์ทโฟนก็นำปัญหามาให้ ความบริสุทธิ์ของเด็กถูกผู้ปกครองยึดเยียดโทรศัพท์ให้อยู่เป็นเพื่อน เด็กติดสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตวันละหลายชั่วโมงติดต่อกัน ส่งผลให้กิจวัตรบางอย่างได้รับผลกระทบ เป็นต้นว่าเด็กปฏิเสธที่จะทำการบ้าน ถ้าพวกเขาไม่ได้เล่นเกมส์ หรือดูคลิปในยูทูปบนแท็บเล็ตเป็นการแลกเปลี่ยน หรือเล่นสมาร์ทโฟนอยู่บนเตียงจนเผลอหลับไป เป็นต้น พฤติกรรมเช่นนี้สร้างความหนักใจให้กับพ่อแม่ ทั้งนี้ผู้ปกครองหลายครอบครัวยอมควักเงินซื้ออุปกรณ์ไฮเทคจำพวกสมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ตเพื่อต่อยอดการเรียนรู้ของลูก แต่ผลลัพธ์ที่ได้กลายเป็นตรงกันข้าม เด็กหลายคนติดสมาร์ทโฟนกันงอมแงม จนกระทบกับการเรียนและพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจของเด็กอีกด้วย พ่อแม่จึงไม่ควรวางใจให้ลูกอยู่กับสมาร์ทโฟนเพียงลำพัง ควรดูแลพฤติกรรมการเล่นของลูกอย่างใกล้ชิด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาภายหลัง

ภาพที่ 28 ภาพผลงานชิ้นที่ 2

เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ

ผู้สร้างสรรค์นำภาพของฟริดา คาห์โล ภาพผลงานชื่อ “Self-Portrait with Monkey 1938” มาเปลี่ยนแปลง ผู้สร้างสรรค์เขียนภาพใบหน้าตนเอง (Self-Portrait) ถือโทรศัพท์มือถือไอโฟนเหมือนกำลังถ่ายรูปตนเองแบบเซลฟี่กับแมว ผู้สร้างสรรค์ได้หยิบยืมงานของศิลปินหญิงท่านนี้มาสร้างงานชิ้นใหม่ในองค์ประกอบแบบเดิม โดยนำภาพลักษณะรูปแบบที่มีอยู่แล้วมาดัดแปลงเป็นเรื่องราวส่วนตัวของผู้สร้างสรรค์ จากภาพเหมือนของฟริดาที่มีลิงกอดคอเปลี่ยนเป็นภาพเหมือนตนเองมีแมวที่ผู้สร้างสรรค์เลี้ยงไว้และแมวตัวนี้มีชื่อว่าฟริดา หางแมวพันรอบคอเป็นภาพเซลฟี่กับแมว

ภาพที่ 29 “Self-Portrait with Monkey 1938”

ที่มา <http://www.tate.org.uk/whats-on/tate-modern/exhibition/frida-kahlo>

ภาพที่ 30 ภาพผลงานชิ้นที่ 3

เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ

ผู้สร้างสรรค์นำภาพผลงานของฟริดา คาห์โล เป็นภาพเหมือนตนเอง ภาพผลงานชื่อ “Self Portrait with Loose Hair 1947” ผู้สร้างสรรค์เขียนภาพใบหน้าตนเอง (Self-Portrait) ถือโทรศัพท์มือถือไอโฟน เหมือนกำลังถ่ายรูปตัวเองแบบเซลฟี่กับสัตว์เลี้ยง แมวที่ชื่อฟริดา และนกแก้วที่ชื่อมีมี ผู้สร้างสรรค์หยิบยืมผลงานของศิลปินหญิงฟริดา คาห์โล มาสร้างขึ้นใหม่ เปลี่ยนจากใบหน้าของฟริดาเป็นใบหน้าของตนเอง และมีสัตว์เลี้ยงประกอบในภาพเปรียบเหมือนผู้สร้างสรรค์เฝ้ายารักษาความโดดเดี่ยวของตัวเองโดยมีสัตว์เลี้ยงและโทรศัพท์มือถือเป็นเพื่อนแก้เหงา

ภาพที่ 31 “Self Portrait with Loose Hair 1947”

ที่มา <https://www.fridakahlo.org/self-portrait-with-loose-hair.jsp>

ภาพที่ 32 ภาพผลงานที่ 4

เทคนิค ภาพถ่ายอิงค์เจ็ทผสมกับเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ

ผู้สร้างสรรค์นำภาพของฟรีดา คาห์โล ภาพผลงานชื่อ “Self Portrait, Dedicate to Dr. Eloesser, 1940” ผู้สร้างสรรค์ใช้ภาพถ่ายผลงานของฟรีดาปริ้นส์ลงบนผ้าใบแคนวาส และเขียนทับบนใบหน้าของฟรีดา เปลี่ยนเป็นใบหน้าของตนเอง เป็นเหมือนหน้ากากที่สวมทับบนผลงานของฟรีดา เพิ่มความคิดใหม่เป็นการแปรค่าอารมณ์โดยการหยิบยืมผลงานของศิลปินหญิงท่านนี้ ชีวิตของศิลปินหญิงท่านนี้ที่มักอยู่โดดเดี่ยว มีเรื่องราวความเจ็บปวดรวดเร็ว โดยเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับรักร้างกับสามีดิเอโก ริเวรา ผู้สร้างสรรค์ต้องการแสดงออกจากรูสึกทางอารมณ์ที่มีความเหมือนกับงานของฟรีดา โดยผ่านผลงานของฟรีดา การสวมหน้ากาก

เหมือนเป็นการปกปิดซ่อนอารมณ์จากภายในของตนเอง ความรู้สึกที่สัมพันธ์กับความรู้สึกของศิลปินหญิงท่านนี้ที่เหมือนกัน

ภาพที่ 33 “Self Portrait, Dedicate to Dr.Eloesser, 1940”

ที่มา <https://www.fridakahlo.org/self-portrait-dedicated-to-dr-eloesser.jsp>

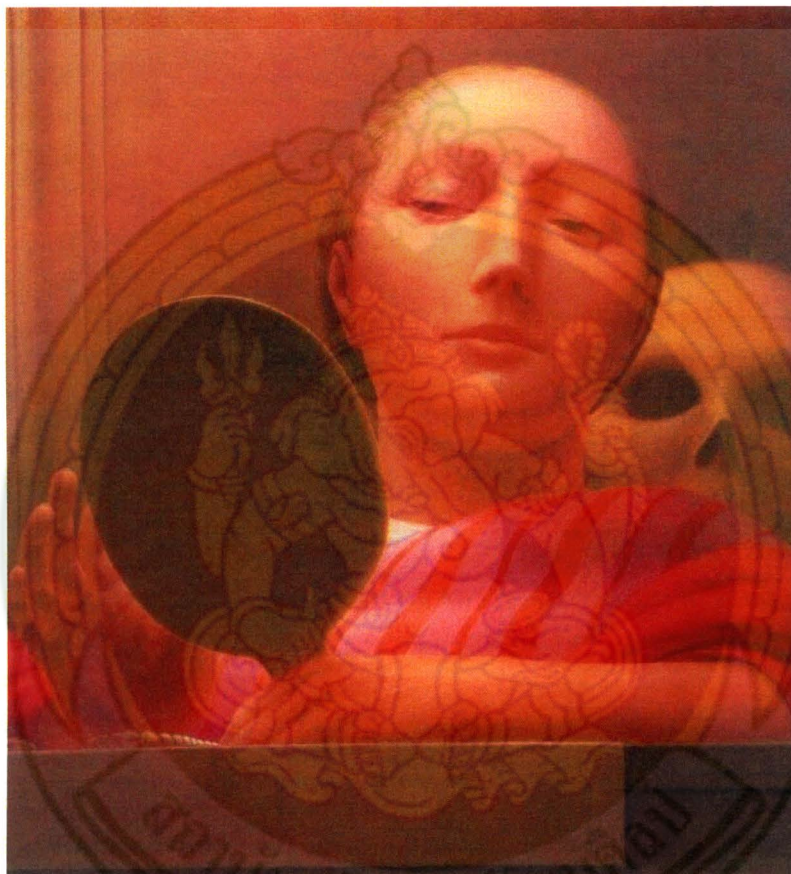

ภาพที่ 34 ภาพผลงานชิ้นที่ 5

เทคนิค ภาพถ่ายอิงค์เจ็ทกับเทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ

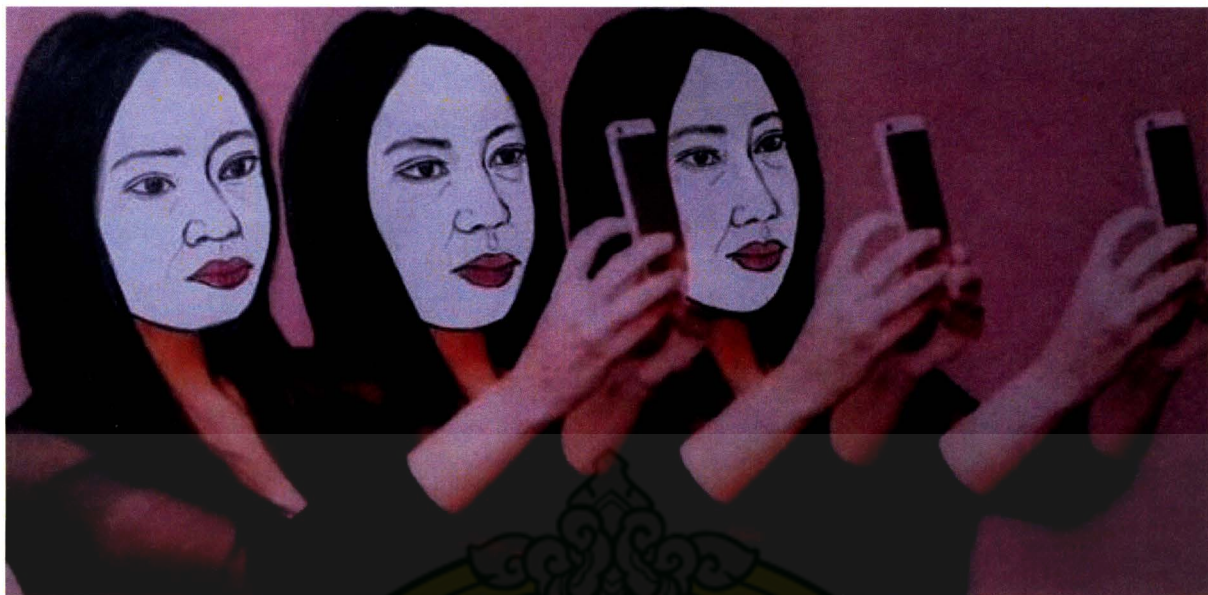
ผู้สร้างสรรค์ได้หยิบยืมแนวความคิดของศิลปินจอร์จ ทูเกอ (George Tooker) ผู้สร้างสรรค์ถ่ายภาพตนเองแบบเซลฟีโดยได้รับอิทธิพลจากการสร้างสรรค์ของศิลปินท่านนี้ในรูปแบบลัทธิเซอร์เรียลลิสม์ (Surrealism) การสร้างสรรค์ความฝันหรือความรู้สึกภายในที่แสดงออกภายใต้อิทธิพลของจิตเมื่อตอบสนองด้านจิตใจ รูปแบบสัญลักษณ์นิยม (Symbolism) ในผลงานศิลปินท่านนี้เป็นภาพผู้หญิงส่องกระจกมีหัวกระโหลกซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งความตาย เปรียบเหมือนสังขารของชีวิต ความงามของผู้หญิงก็ต้องมีการดับมีเกิด แก่ เจ็บ ตาย ผู้สร้างสรรค์เปลี่ยนผลงานเป็นภาพถ่ายตนเองแบบเซลฟีใช้ไอโฟนถ่ายภาพเป็นเหมือนกระจกวิเศษในยุคสมัยนี้ เป็นภาพสะท้อนความโดดเดี่ยวในสังคมปัจจุบัน การอยู่กับโทรศัพท์มากเกินไป มีหัว

กระโหลกอยู่ด้านหลังตัวเอง เปลี่ยนจากกระจกที่ศิลปินเคยใช้เป็นสัญลักษณ์ในอดีต เปลี่ยนเป็นมือถือถ่ายภาพ เซลฟีจึงเป็นเหมือนกระจกที่ใช้ส่อง และหลงตัวเอง เซลฟีเป็นกระจกสะท้อนตัวตนในโลกดิจิทัล ที่เกิดจากจินตนาการเพื่อปลดปล่อยตัวเองจากตัวตนในโลกแห่งความเป็นจริง ในมุมมองทางพุทธศาสนา ตัวตนนั้นไม่มีอยู่จริงตั้งแต่แรก แต่เป็นจิตที่สร้างขึ้นมา เกิดเป็นภาพสมมติ ตัวตนในโลกดิจิทัลที่เราสร้างขึ้นใหม่เป็นสมมติที่ซ้อนสมมติเข้าไปอีก เซลฟีเป็นเหมือนกระจกวิเศษในยุคดิจิทัล สร้างความสวยงามของภาพถ่ายตนเองผ่านแอป แต่มันเป็นความหลงหลอก และความสวยงามจริงก็ต้องมีการดับสูญ มันเป็นสังขาร

ภาพที่ 35 “Mirror”

ที่มา <https://www.annexgalleries.com/inventory/detail/ANNO300/George-Tooker/Mirror>

ภาพที่ 36 ภาพผลงานชิ้นที่ 6

เทคนิค ภาพถ่ายอิงค์เจ็ทกับเทคนิคสือะคริลิคบนผ้าใบ

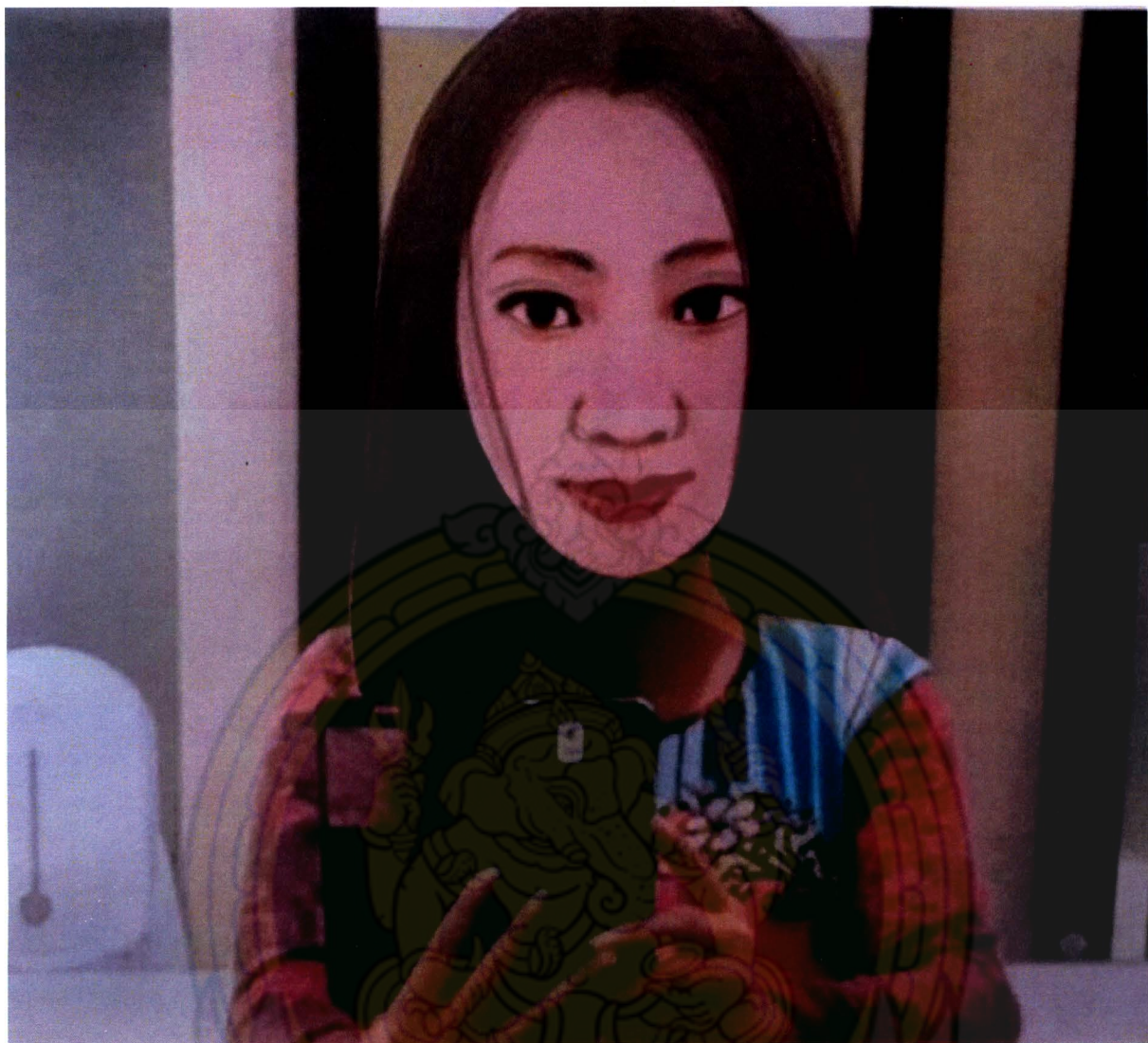
ผู้สร้างสรรค์นำเสนอภาพถ่ายตนเองแบบเซลฟี่ ถ่ายในมุมที่ซ้ำ ๆ ทับซ้อนกัน 3 ภาพ ใบหน้าใส่ หน้ากากใบหน้าที่ตนเองในมุมมองที่ซ้ำกัน การอยู่กับโลกยุคดิจิทัล การถ่ายภาพทุกวันซ้ำ ๆ ทุกวัน จนเป็นกิจวัตรประจำวัน ทำอะไร มีกิจกรรมอะไรก็ถ่ายเซลฟี่โดยไม่สามารถขาดมือถือได้ การถ่ายภาพตัวเองแบบเซลฟี่มักสะท้อนว่าคนนั้นมีปมด้อย ผู้ถ่ายจะถ่ายภาพตนเองมุมเดียว มุมเดิม ซ้ำไป ซ้ำมา เรียกว่ามุมแห่งดวงดาว ซึ่งมีความคิดว่าฉันจะต้องสวยงามที่สุดในมุมนี้ นี่เป็นเหตุผลว่าทำไมการถ่ายรูปตัวเองแบบเซลฟี่บ่อย ๆ จึงสะท้อนว่าคน ๆ นั้นมีปมด้อย

ภาพที่ 37 ภาพผลงานจีนที่ 7

เทคนิค ภาพถ่ายอิงค์เจ็ทกับเทคนิคสีอะคริลิคบนผ้าใบ

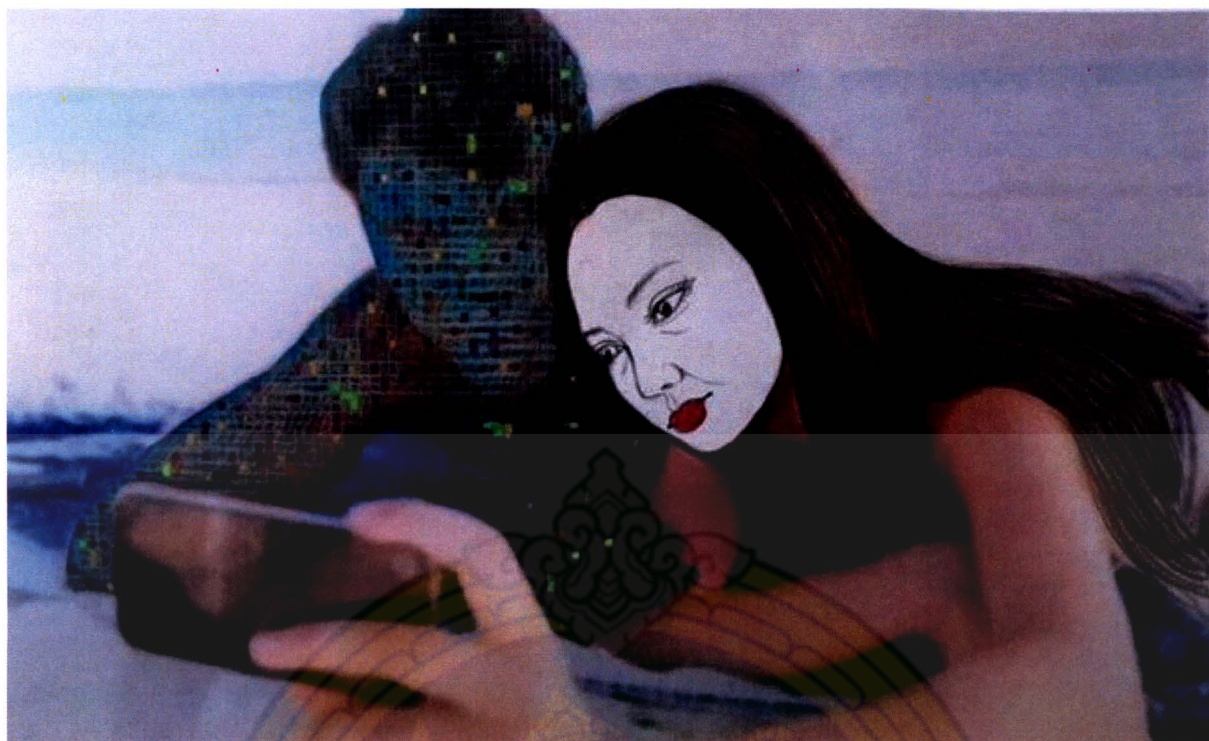
ผู้สร้างสรรค์นำเสนอภาพถ่ายตนเองกำลังเซลฟี่กับกระจกภายในห้อง มีภาพโลกจินตนาการส่วนตัวเข้าไปในสถานที่จริง ภาพใบหน้าตนเองที่คิดว่าเป็นมุมมองที่ตนเองชอบ บรรยากาศในภาพมีฉากเป็นสัญลักษณ์ของหลุยส์ วิตตอง ตัวเองอยู่กับตัวเอง ภาพภาวะความโดดเดี่ยวของตนเองและการหลงกับกระแสสังคมนิยม สังคมของผู้บริโภค นิยมมือถือไอโฟน นิยมแบรนด์เนมหลุยส์ วิตตอง หลงความฟุ้งเฟ้อ สร้างภาพอุดมคติขึ้น โดยลืมความเป็นจริงของตนเอง การนิยมสิ่งนี้มากเกินไปเป็นภัยร้ายต่อตนเองและสังคม การปล่อยให้วัตถุนิยมครอบงำอยู่เหนือจิตใจโดยไม่รู้ตัว ส่งผลให้พฤติกรรมของคนในสังคม หรือรูปแบบการดำเนินชีวิตเปลี่ยนไป การหลงไหลตามกระแสโดยการเปรียบเทียบทางสังคม เพื่อวัดว่าเรามีความเหมือนหรือความต่างกับคนอื่นอย่างไร ปรับเปลี่ยนตนเองไปในทิศทางที่ใกล้เคียงกับสิ่งที่สังคมต้องการและสร้างตัวตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นตัวตนในอุดมคติ (Ideal Self)

ภาพที่ 38 ภาพผลงานชิ้นที่ 8

เทคนิค ภาพถ่ายอิงค์เจ็ทกับเทคนิคสือะคริลิคบนผ้าใบ

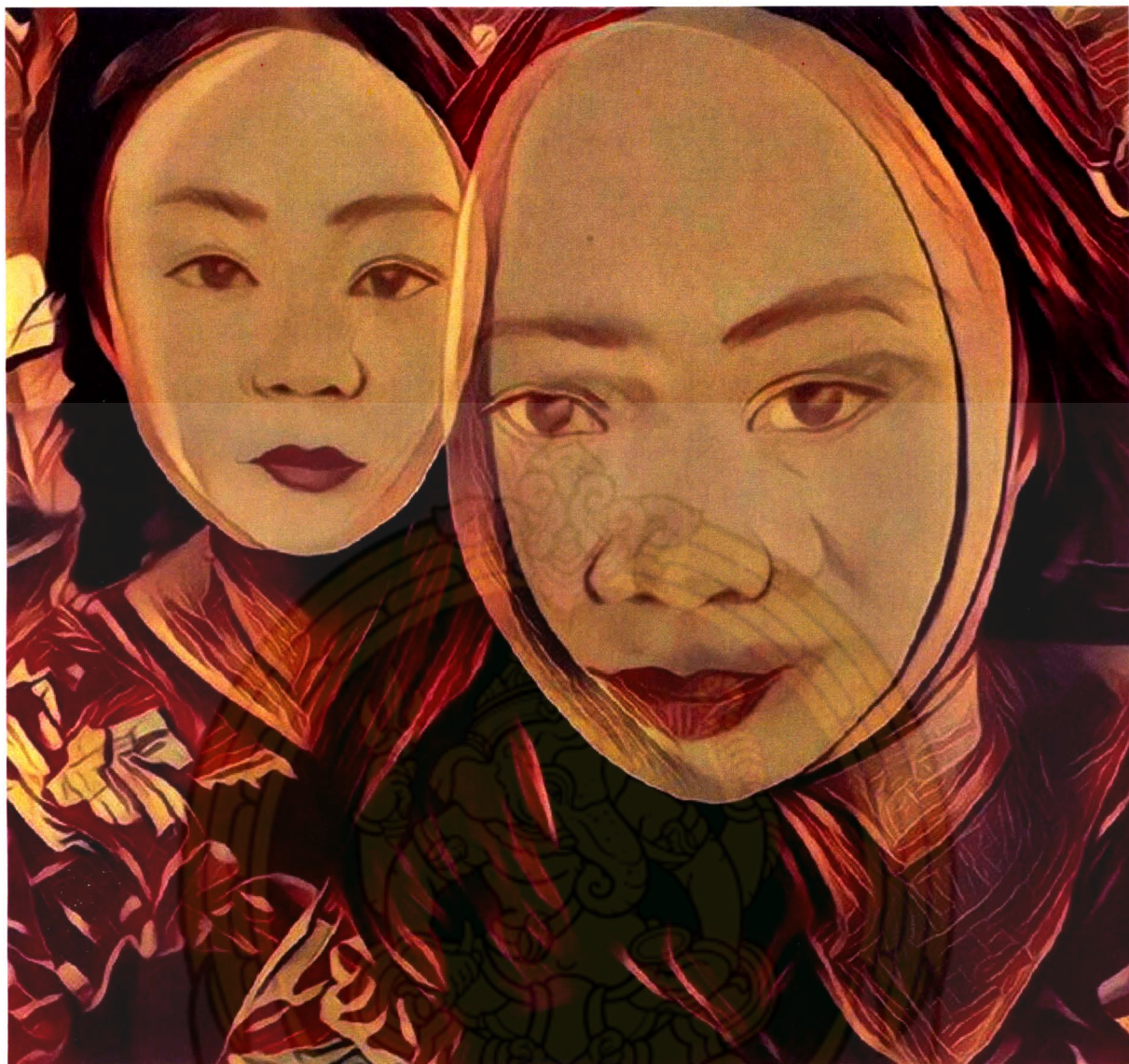
ผู้สร้างสรรค์นำเสนอภาพถ่ายตนเองแบบเซลฟี่ ภายในห้องน้ำสาธารณะในห้างสรรพสินค้า การถ่ายภาพตนเองในห้องน้ำ ใบหน้าที่เปลี่ยนเป็นใบหน้าตนเองแบบการ์ตูนไม่เหมือนจริง เป็นสัญลักษณ์เปรียบเทียบการหลอกลวง การใช้แอปพลิเคชันเปลี่ยนใบหน้าให้ดูดีกว่าตัวจริง

ภาพที่ 39 ภาพผลงานชิ้นที่ 9

เทคนิค ภาพถ่ายอิงค์เจ็ทกับเทคนิคสือะคริลิคบนผ้าใบ

ผู้สร้างสรรค์นำเสนอภาพถ่ายตนเองแบบเซลฟี่ ใบหน้าตนเองใส่หน้ากาก สร้างภาพสมมุติบุคคลผู้ชาย การแชทผ่านสังคมออนไลน์กับบุคคลในกล้อง ซึ่งไม่ได้อยู่ด้วยกันจริง เป็นโลกส่วนตัวที่มักโกหกซึ่งกันและกัน ภาพใบหน้าผู้ชายเป็นจุดสีหลากหลายแบบพิกเซล (Pixel) เป็นโลกสมมติที่สร้างขึ้นใหม่ โลกไซเบอร์ โลกแห่งจินตนาการในยุคดิจิทัล

ภาพที่ 40 ภาพผลงานชิ้นที่ 10

เทคนิค ภาพถ่ายอิงค์เจ็ทกับเทคนิคสือะคริลิคบนผ้าใบ

ผู้สร้างสรรค์สร้างภาพถ่ายเซลฟี่ตนเองกับลูกสาวในบรรยากาศที่เปลี่ยนจากความเป็นจริง ภาพแม่ลูก มีภาพซ้อนใบหน้าเป็นเหมือนหน้ากากใบหน้าเดิม ๆ ซ้ำ ๆ กัน สามหน้า การอยู่กับตัวเองและลูกสาว อยู่กับการถ่ายภาพที่เหมือนเป็นกิจวัตรประจำวัน โดยขาดการเซลฟี่ไม่ได้ การถ่ายภาพที่ซ้ำ ๆ กันทุกวันในมุมมองที่ซ้ำกันจนเกิดความเคยชิน ขาดการใส่ใจเรื่องอารมณ์ความสัมพันธ์ทางความรัก

ภาพที่ 41 ภาพผลงานชิ้นที่ 11

เทคนิค ภาพถ่ายอิงค์เจ็ทกับเทคนิคสืออะคริลิคบนผ้าใบ

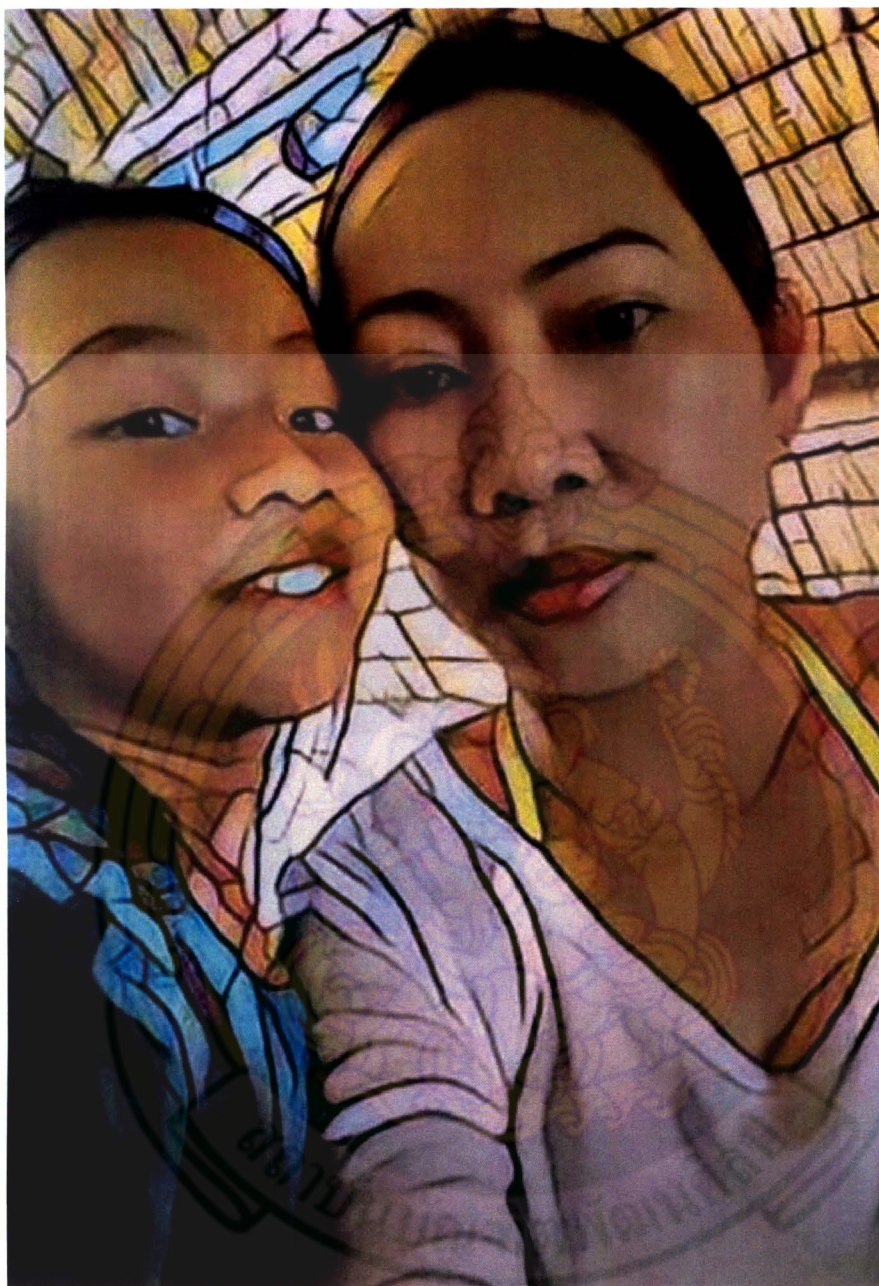
ผู้สร้างสรรค์นำเสนอภาพถ่ายตนเองแบบเซลฟี่กับลูกสาว ภาพตนเองที่ผ่านการใช้แอปที่ทำให้ตัวเองดูดีขึ้น โดยสนใจแต่ตนเอง และหลงลืมลูกสาว ปลอ่ยลูกสาวให้อยู่กับไอแพดและโลกส่วนตัวของลูกสาวกับเกมส์ จนกลายเป็นเด็กติดเกมส์ ทุกส่วนของภาพเป็นจุดพิกเซล ยกเว้นภาพใบหน้าตนเองเท่านั้นที่แตกต่าง

ภาพที่ 42 ภาพผลงานชิ้นที่ 12

เทคนิค ภาพถ่ายอิงค์เจ็ทกับเทคนิคสีอะคริลิคบนผ้าใบ

ผู้สร้างสรรค์นำเสนอภาพถ่ายตนเองแบบเซลฟี่กับกระจกเงาที่สะท้อนตัวตนเองอีกที เซลฟี่เป็นเหมือนกระจกเงาที่สะท้อนความเป็นตัวตนที่อยากเป็น อาจไม่ใช่ตัวตนเองอย่างแท้จริง ผ่านกระจกเงาที่สะท้อนไปมา ภาพใบหน้าตัวเองมีใบหน้าซ้อนเป็นการทำอะไรที่ซ้ำ ๆ เป็นภาพสมมติ ซ้อนสมมติ ความลวงหลอก จนบางครั้งเรื่องที่ลวงเราอาจคิดว่าเป็นเรื่องจริง

ภาพที่ 43 ภาพผลงานชิ้นที่ 13

เทคนิค ภาพถ่ายอิงค์เจ็ทกับเทคนิคสืออะคริลิคบนผ้าใบ

ผู้สร้างสรรค์นำเสนอภาพถ่ายตนเองแบบเซลฟี่ การถ่ายภาพตัวเองกับลูกสาว ภาพสถานที่ที่เป็นลายเส้นที่ไม่เหมือนจริง ลายเส้นแบบการ์ตูน เหมือนไม่ให้ความสำคัญกับสถานที่ ให้ความสำคัญกับตัวเองเท่านั้น เปรียบเหมือนคนเห็นแก่ตัว หรือการหลงในโลกส่วนตัวของตัวเองจนมากเกินไป

บทที่ 5

สรุปผลการสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ

เอกสารประกอบผลงานสร้างสรรค์นี้ได้รวบรวมเนื้อหาและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงข้อมูลต่าง ๆ ในโครงการ “จินตนาการจากเซลฟี่ (Selfie) การถ่ายภาพตัวเองสะท้อนปมภายใน” ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้ถ่ายทอดให้เห็นถึงเรื่องราวที่สะท้อนความเป็นจริงของตัวเอง โดยให้ภาพถ่ายเซลฟี่ การอยู่กับตัวเองมากจนเกินไป และสร้างภาพสมมุติขึ้นในโลกมายาแห่งจินตนาการ การที่เรานิยมถ่ายภาพตัวเองมากเกินไป ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่เราต้องการพื้นที่ส่วนตัวที่บอกว่าตัวเองเป็นใคร และมันสะท้อนความหวั่นไหวในจิตใจลึก ๆ ว่าคนอื่นในสังคมคิดอย่างไรกับเรา เป็นปมภายใน เกิดมิติที่ทับซ้อนกัน

ผลงานชุดนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการศึกษาและสร้างสรรค์ มาเป็นลำดับ ซึ่งบรรลุผลตามเป้าหมายและความคาดหวังที่กำหนดไว้ ผู้สร้างสรรค์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานสร้างสรรค์ในโครงการนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจโดยทั่วไป อีกทั้งยังมุ่งหวังที่จะพัฒนากระบวนการความคิดเพื่อไปสู่จุดหมายที่สมบูรณ์ต่อไปในอนาคตภายภาคหน้า

บรรณานุกรม

ชลุต นิยมเสมอ. **องค์ประกอบศิลปะ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทไทยวัฒนาพานิชจำกัด, 2531.

ภัสวลิ นิติเกษตรสุนทร. **เซลฟี : กระแสวิเศษในยุคดิจิทัล**. (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2560.

เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/content/410074>

วชิรวิชัย กิตติชาติพรพัฒน์. **รู้ไว้ใช่ว่า... คนชอบเซลฟี มักคิดว่าตัวเองหน้าตาดี และมีแนวโน้มที่จะ**

ทำศัลยกรรม!?. (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงได้จาก

<http://themomentum.co/happy-health-selfie>

วิกิพีเดีย. **เซลฟี**. (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงได้จาก

<http://th.wikipedia.org/wiki/เซลฟี>

สมพร รอดบุญ. **ศิลปะแอฟโฟรพริเอชัน**. (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 14 กรกฎาคม 2560. เข้าถึงได้จาก

<http://www.facebook.com/notes/cmuartcenter-changmai-appropriation-art/440928702622752/admin>.

Artrepublic. 2014. **“SELFIES AND THE HISTORY OF SELFPORTRAITURE.”** (ระบบออนไลน์).

แหล่งที่มา <http://www.artrepublic.com/articles/475-selfies-and-the-history-of-self-portrait>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวพัชรินทร์ อนวัชประยูร
 เกิด 22 เมษายน 2515
 ที่อยู่ 61/169 หมู่บ้านพฤษภาวิไลเลข 4 ซอยแก้วอินทร์
 ถนนกาญจนาภิเษก ตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่
 จังหวัดนนทบุรี
 โทรศัพท์ 084-6971568
 อีเมล patcharinana@gmail.com
 ที่ทำงาน วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
 โทรศัพท์ 02-3264002-4
 การศึกษา ปริญญาศิลปบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2)
 สาขาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์

ประวัติการทำงาน

2535 - ผลงานนักเรียนวิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร

2535 - การแสดงผลงานศิลปกรรมของนักศึกษา คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2536 - การแสดงผลงานจิตรกรรมทิวทัศน์ของนักศึกษา ภาควิชาจิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่สมาคม
 ชาวฝรั่งเศส

2336 - การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 10

2537 - การแสดงผลงานจิตรกรรมทิวทัศน์ ครั้งที่ 2 ของนักศึกษา ภาควิชาจิตรกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร

2537 - การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 11

2537 - การแสดงผลงานศิลปกรรมของนักศึกษา คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2537 - การแสดงผลงานจิตรกรรมทิวทัศน์ที่ประเทศเดนมาร์ก

2539 – นิทรรศการศิลปนิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีสุดท้าย คณะจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2539 – นิทรรศการศิลปกรรมคณาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ ครั้งที่ 3

2540 – นิทรรศการศิลปกรรมคณาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์ ครั้งที่ 4

2540 – เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านการใช้ Plastic Arts สำหรับจิตรกรสตรีในภูมิภาคเอเชีย ณ ประเทศอิหร่าน

2540 – นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัย 55 ปี คณะจิตรกรรมฯ โดยศิษย์เก่าคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากรรุ่นที่ 1 ถึงรุ่นที่ 49

2542 – นิทรรศการศิลปกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ธันวาคม 2542 โดยคณาจารย์วิทยาลัยช่างศิลป์

2542 – นิทรรศการศิลปกรรมศิลปินนานาชาติ “Her Presence In Colours IV” ณ ห้องศิลปะนิทรรศการศิริวังสวนผักกาด

2542 – นิทรรศการศิลปกรรมกลุ่ม “Square Group” ที่สยามซิตี้

2542 – นิทรรศการศิลปกรรม “มหาศิลปะเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา” ที่ซีคอนสแควร์

2543 – เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Regional Work Shop with Italian Artistis) ภายใต้การแสดงผลงานศิลปกรรมของศิลปินไทยและศิลปินอิตาลี ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2546 – นิทรรศการมหกรรมศิลปะเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสทรงพระเจริญพระชนมายุ 48 พรรษา ที่ซีคอนสแควร์

2547 – ร่วมแสดงผลงาน กับศิลปินไต้หวัน ณ ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลชิดลม

2547 – ร่วมแสดงผลงานนิทรรศการ “เรื่องแม่ ณ หอศิลป์แห่งชาติ”

2547 – ร่วมแสดงผลงานนิทรรศการ “พระบฏ” ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2548 – ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมไทย จีน ณ หอสมุดกรุงปักกิ่ง ประเทศจีน

2548 – ร่วมแสดงผลงานนิทรรศการ “พื้นที่ – พื้นที่” ณ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2551 – ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมคณาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

2554 – ร่วมแสดงผลงานนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัย ไทย – ญี่ปุ่น 2554 ณ Cultural center of Toyama city, Toyama Prefecture, Japan

การแสดงผลงานเดี่ยว

2546 – นิทรรศการศิลปกรรม “หอมเอ๋ย...หอมดอกไม้” ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

2549 – นิทรรศการ “In My Mind” ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

2553 - นิทรรศการ “In My Mind” ครั้งที่ 2 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

เกียรติประวัติ

2546 – รางวัลดีเด่นการประกวดจิตรกรรมร่วมสมัยนานาชาติ ครั้งที่ 4 ณ สีส้มแกลเลอรี่

2549 – รางวัลดีเด่น (Excellence Award) China ASEAN Youth Artwork creativity Contest ณ เมืองหนานนิง ประเทศจีน

2555 – ได้รับทุนสร้างสรรค์ศิลปกรรม ศิลป์ พีระศรี โครงการ “ตุ๊กตา, เกมส์ชีวิต” The Dolls of life game

